

НАРЕДБА 8 от 20.06.2023 г. за условията и реда за прилагане на интервенциите от Стратегическия план за развитие на земеделието и селските райони за периода 2023 – 2027 г. в сектора на пчеларството

Издадена от министъра на земеделието и храните, обн., ДВ, бр. 54 от 23.06.2023 г., в сила от 23.06.2023 г., изм. и доп., бр. 74 от 29.08.2023 г., в сила от 29.08.2023 г., бр. 98 от 24.11.2023 г., в сила от 24.11.2023 г.

Глава първа

ОБЩИ РАЗПОРЕДБИ

Чл. 1. С тази наредба се уреждат условията и редът за прилагане на интервенциите по чл. 55 от Регламент 2021/2115 (ЕС) на Европейския парламент и на Съвета от 2 декември 2021 г. за установяване на правила за подпомагане на стратегическите планове, които трябва да бъдат изготвени от държавите членки по линия на общата селскостопанска политика (стратегически планове по ОСП) и финансирани от Европейския фонд за гарантиране на земеделието (ЕФГЗ) и от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР), и за отмяна на регламенти (ЕС) 1305/2013 и (ЕС) 1307/2013 (ОВ, L 435 от 6.12.2021 г.) (Регламент (ЕС) 2021/2115) в сектора на пчеларството, включени в Стратегическия план за развитие на земеделието и селските райони на Република България за периода 2023 – 2027 г., наричан по-нататък "Стратегическия план".

Чл. 2. Финансова помощ се предоставя за интервенции, които допринасят за постигане на специфичните цели на Стратегическия план:

1. подобряване на ориентацията на пазара и увеличаване на конкурентоспособността на стопанствата в краткосрочен и дългосрочен план, включително по-голям фокус върху научноизследователската дейност, технологиите и цифровизацията;
2. спиране на загубата на биологично разнообразие и обръщане на тази тенденция, подобряване на екосистемните услуги и опазване на местообитанията и ландшафта.

Чл. 3. Изменения в интервенциите в сектора на пчеларството се извършват по реда на чл. 48, ал. 1 – 3 от Закона за подпомагане на земеделските производители.

Глава втора

ПОДПОМАГАНИ ИНТЕРВЕНЦИИ И ДЕЙНОСТИ

Чл. 4. По реда на тази наредба се предоставя финансова помощ за една или повече дейности по следните интервенции:

1. "Консултантски услуги, техническа помощ, обучение, информация и обмен на добри практики, включително чрез работа в мрежа, за пчелари и пчеларски организации" за дейностите:

а) "Информационни семинари/лектории за повишаване на знанията по конкретни теми, насочени към сектор пчеларство";

б) "Демонстрационни дейности и посещения на земеделски стопанства (демонстрационен обект) за краткосрочен обмен на опит";

в) "Разработване на наръчник/наръчници за добри практики, включително нормативни изисквания в пчеларството";

2. "Борба срещу агресорите и болестите в кошера, особено срещу вароатозата" за дейностите:
  - а) "Третиране на пчелните семейства срещу агресорите и болестите в кошера, особено срещу вароатозата";
  - б) "Тестване на пчелните семейства за степента на опаразитеност с причинителя на вароатозата – *Varroa destructor*";
3. "Подновяване на пчелните кошери в Съюза, включително развъждане на пчели" за дейността "Подновяване и/или увеличаване броя на пчелните кошери";
4. "Рационализиране на подвижното пчеларство" за дейностите:
  - а) "Подпомагане закупуването на нов инвентар, необходим при практикуване на подвижно пчеларство";
  - б) "Възстановяване на част от разходите при практикуване на подвижно пчеларство за придвижване на пчелните семейства";
5. "Инвестиции в материални и нематериални активи" за осигуряване на техническо оборудване, машини и съоръжения за добив и първична обработка на пчелни продукти, както и за обезпечаване на дейности, свързани с отглеждането и здравето на пчелните семейства;
6. "Действия за подпомагане на лабораториите за анализ на пчелните продукти, загубата на пчели или спада на производителността, както и потенциално токсичните за пчелите вещества" за дейностите:
  - а) "Извършване на физикохимичен анализ на пчелен мед и пчелни продукти";
  - б) "Извършване на анализи за наличие на остатъци от пестициди в хранителни запаси, восък и трупчета на пчели";
7. "Действия за запазване или увеличаване на наличния брой пчелни кошери в Съюза, включително развъждане на пчели" за дейността "Запазване/възстановяване и/или увеличаване броя на пчелните семейства";
8. "Сътрудничество със специализирани органи за изпълнението на изследователски програми в областта на пчеларството и пчелните продукти" за дейността "Изпълнение на изследователски проекти, създаващи добавена стойност в областта на пчеларството";
9. "Популяризиране, комуникация и маркетинг, включително действия за наблюдение на пазара и дейности, насочени по-специално към повишаване на осведомеността на потребителите относно качеството на пчелните продукти" за дейността "Организиране и провеждане на национално ниво на изложения, пресконференции, информационни кампании, фестивали, панаири".

Глава трета

ФИНАНСОВИ УСЛОВИЯ ЗА ПОДПОМАГАНЕ

Чл. 5. Финансова помощ се предоставя в рамките на предвидения за съответната финансова година бюджет, утвърден със заповед на министъра на земеделието и храните, в съответствие с бюджета, предвиден в Стратегическия план за интервенциите в сектора на пчеларството и за извършени разходи в периода от:

1. 1.01.2023 г. до 31.08.2023 г. – по прием за финансовата 2023 година;
2. 1.09.2023 г. до 31.08.2024 г. – по прием за финансовата 2024 година;
3. 1.09.2024 г. до 31.08.2025 г. – по прием за финансовата 2025 година;
4. 1.09.2025 г. до 31.08.2026 г. – по прием за финансовата 2026 година;
5. 1.09.2026 г. до 31.08.2027 г. – по прием за финансовата 2027 година.

Чл. 6. Министърът на земеделието и храните по предложение на Управляващия орган по чл. 50, ал. 1 от

Закона за подпомагане на земеделските производители със заповед може да промени разпределението на бюджета в рамките на общия годишен бюджет.

Чл. 7. (1) Финансирането по интервенциите по чл. 4 е в размер на 40% от Европейския фонд за гарантиране на земеделието и 60% от националния бюджет.

(2) Финансовата помощ по всяка от дейностите от интервенциите по чл. 4 се изплаща еднократно.

Чл. 8. Недопустими за финансиране са разходи:

1. за доставка, извършена от свързано лице с ползвателя на помощта;

2. за възстановим ДДС;

3. заплатени в брой, с изключение на разходите за дейностите по чл. 4, т. 2 и 6 и разходите по чл. 14, ал. 1, т. 3;

4. извършени извън периода по чл. 5;

5. за дейности/активи, които са получили друго финансиране със средства от бюджета на Европейския съюз съгласно чл. 36 от Регламент (ЕС) 2021/2116 на Европейския парламент и на Съвета от 2 декември 2021 година относно финансирането, управлението и мониторинга на общата селскостопанска политика и за отмяна на Регламент (ЕС) № 1306/2013 (ОВ, L 435 от 6.12.2021 г.) (Регламент (ЕС) 2021/2116) или схема за държавна помощ;

6. по приложение II, част I от Делегиран регламент (ЕС) 2022/126 от 7 декември 2021 г. за допълнение на Регламент (ЕС) 2021/2115 на Европейския парламент и на Съвета с допълнителни изисквания по отношение на някои видове интервенции, посочени от държавите членки в стратегическите им планове по ОСП за периода 2023 – 2027 г. съгласно същия регламент, както и с правила във връзка със съотношението за стандарт 1 за добро земеделско и екологично състояние (ОВ, L 20 от 31.01.2022 г.).

Чл. 9. (1) Финансовата помощ по интервенциите по чл. 4, т. 2, 3, т. 4, буква "а", т. 5 и 7 се изплаща на база референтни цени по видове разходи/активи съгласно приложение № 1.

(2) Министърът на земеделието и храните със заповед одобрява списък с разходите/активите, за които са определени референтни цени, който се публикува на интернет страница на Държавен фонд "Земеделие" (ДФ "Земеделие") не по-късно от датата на публикуване на заповедта за определяне на съответния период на прием на заявления за подпомагане.

(3) За всеки разход, заявен за подпомагане по интервенциите по чл. 4, т. 3, т. 4, буква "а", т. 5 и 7, който към датата на подаване на заявлението за подпомагане е включен в списъка по ал. 2, кандидатът представя една оферта в оригинал, когато е електронен документ или сканирано копие на оригиналния документ, която не е издадена от лице, свързано с кандидата. Офертата съдържа наименованието на оферента, срока на валидност на офертата, датата на издаване на офертата, подпис на оферента, подробна техническа спецификация на активите, цена в левове или евро с посочен данък върху добавената стойност (ДДС), в случай че оферентът е регистриран по Закона за данък върху добавената стойност. Държавен фонд "Земеделие" извършва съпоставка между размера на определената в списъка по ал. 2 референтна цена и на предложената за финансиране от кандидата, като одобрява за финансиране разхода до по-ниския му размер.

(4) За всеки разход, заявен за подпомагане по интервенциите по чл. 4, който към датата на подаване на заявлението за подпомагане не е включен в списъка по ал. 2 и за който не са предвидени специални изисквания съгласно глава пета, се подпомага, когато:

1. са представени най-малко три съпоставими оферти за всеки заявен разход, в оригинал, когато са електронни документи или сканирани копия на оригиналните документи, които не са издадени от лица, свързани помежду си или с кандидата; офертите съдържат наименование на оферента, срока на валидност на офертата, датата на издаване на офертата, подпис на оферента, описание на всеки един актив/услуга съгласно заложените за него изисквания, цена в левове или в евро с посочен ДДС, в случай че оферентът е регистриран по Закона за данък върху добавената стойност; офертите трябва да са издадени не по-късно от датата на сключване на договора с избрания оферент и да се придружават от технически спецификации;

2. кандидатът представя решение за избор на доставчика/изпълнителя, а когато не е избрал най-ниската оферта – писмена обосновка за мотивите, обусловили избора му; в тези случаи ДФ "Земеделие" извършва съпоставка между размера на разхода, посочен във всяка от представените оферти, като одобрява за финансиране разхода до най-ниския му размер, освен ако кандидатът е представил мотивирана обосновка за направения избор; датите на издаване на документите са в следната времева последователност: запитване, оферти, решение и договор;

3. в случаите, когато оферентите са местни лица, следва да са вписани в съответния регистър към Агенцията по вписванията, а оферентите – чуждестранни лица, представят документ за правосубектност съгласно националното им законодателство.

(5) В случай че за заявления за подпомагане разход кандидатът е представил съпоставими оферти по ал. 4 към датата на подаване на заявлението за подпомагане и същият разход се включи в списъка по ал. 2, ДФ "Земеделие" извършва съпоставка между размера на разхода, посочен във всяка от представените оферти, и размера на определената референтна цена, като одобрява за финансиране разхода до най-ниския му размер. Когато кандидатът е представил мотивирана обосновка за направения избор, съпоставката се извършва между размера на определената в списъка по ал. 2 референтна цена и размера на предложения за финансиране разход, като ДФ "Земеделие" одобрява за финансиране разхода до по-ниския му размер.

Глава четвърта

ИЗИСКВАНИЯ КЪМ КАНДИДАТИТЕ ЗА ПОДПОМАГАНЕ

Чл. 10. (1) По интервенциите по чл. 4 могат да кандидатстват за подпомагане и да получат плащане лица, които:

1. отговарят на условията за подпомагане по съответните дейности;

2. нямат изискуеми публични задължения към държавата по смисъла на чл. 162, ал. 2, т. 1 от Данъчно-осигурителния процесуален кодекс, установени по надлежния ред от компетентен орган, към момента на кандидатстване;

3. не са създали изкуствено условия за получаване на предимство при получаване на помощта в противоречие на целите на Стратегическия план и чл. 62 от Регламент (ЕС) 2021/2116;

4. не са в производство по несъстоятелност, не са обявени в несъстоятелност и не са в ликвидация за юридическите лица;

5. не са осъдени с влязла в сила присъда, освен ако са реабилитирани за:

а) престъпление против собствеността по чл. 194 – 217 от Наказателния кодекс;

б) престъпление против стопанството по чл. 219 – 252 от Наказателния кодекс;

в) престъпление против финансовата, данъчната или осигурителната система, включително изпиране на пари по чл. 253 – 260 от Наказателния кодекс;

г) подкуп по чл. 301 – 307 от Наказателния кодекс;

д) престъпления против реда и общественото спокойствие – участие в организирана престъпна група по чл. 321 и 321а от Наказателния кодекс;

6. не са получили друго финансиране за същата дейност/актив със средства от бюджета на Европейския съюз съгласно чл. 36 от Регламент (ЕС) 2021/2116 или схема за държавна помощ.

(2) Не са допустими за подпомагане кандидати/ползватели на помощта, за които с акт на компетентен орган е установено, че са предоставили документ с невярно съдържание при предоставяне на информация на ДФ "Земеделие" във връзка с кандидатстването и получаването на финансова помощ.

(3) Не са допустими за подпомагане по определена дейност лица, за които е установено неизпълнение на

подписан договор от прием от предходната финансова година по същата дейност от интервенциите по чл. 4 съгласно чл. 60, ал. 3.

(4) В случаите, в които кандидат по интервенциите е юридическо лице, регистрирано по Закона за юридическите лица с нестопанска цел, Търговския закон или Закона за кооперациите, условието по ал. 1, т. 5 се отнася за всички представляващи и управляващи юридическото лице.

(5) В случай на членство на юридически лица в лицата по ал. 4 условието по ал. 1, т. 5 се отнася и за техните представители в съответния управителен орган, за прокуристите и търговските пълномощници, когато има такива.

(6) В случаите, в които кандидат по интервенциите е дружество по чл. 357 от Закона за задълженията и договорите, условието по ал. 1, т. 5 се отнася за всички съдружници.

Чл. 11. Всеки кандидат може да подаде само едно заявление за подпомагане за дейностите по чл. 4 за съответната финансова година.

Глава пета

УСЛОВИЯ ЗА ПОДПОМАГАНЕ

Раздел I

Условия за подпомагане по интервенция "Консултантски услуги, техническа помощ, обучение, информация и обмен на добри практики, включително чрез работа в мрежа, за пчелари и пчеларски организации"

Чл. 12. Допустими за подпомагане по интервенция "Консултантски услуги, техническа помощ, обучение, информация и обмен на добри практики, включително чрез работа в мрежа, за пчелари и пчеларски организации" са:

1. сдружения, регистрирани по Закона за юридическите лица с нестопанска цел в обществена полза, в които членуват лица, отглеждащи пчелни семейства в регистрирани животновъдни обекти – пчелини;
2. кооперации, регистрирани по Закона за кооперациите, в които членуват физически лица, отглеждащи пчелни семейства в регистрирани животновъдни обекти – пчелини;
3. признати със заповед на министъра на земеделието и храните групи и организации на производители на мед и пчелни продукти и техните асоциации;
4. висши училища по смисъла на Закона за висшето образование с акредитация по някоя от следните дисциплини – Стопански науки, Право, Аграрни науки, Ветеринарна медицина, Технически науки, Информатика и компютърни науки и други, имащи отношение към сектора, доказано чрез мотивирана обосновка;
5. научни институти към Селскостопанската академия (ССА) или Българската академия на науките, които извършват научни изследвания и научно обслужване в областта на пчеларството, маркетинга, правото, ветеринарната медицина, управление на пчелното стопанство, цифровизацията и дигитализацията и други, имащи отношение към сектора, доказано чрез мотивирана обосновка;
6. центрове за професионално обучение, лицензирани от Националната агенция за професионално образование и обучение.

Чл. 13. (1) Допустими за подпомагане по дейността по чл. 4, т. 1, буква "а" са информационни семинари/лектории, които са тематични срещи за разглеждане и обсъждане на приоритетни теми: технологии в пчеларството, маркетинг, право, ветеринарна медицина, управление на пчелното стопанство, цифровизация и дигитализация и други, имащи отношение към сектора, доказано чрез мотивирана обосновка.

(2) Информационните семинари/лектории по ал. 1 се провеждат в дневна, вечерна, дистанционна или комбинирана форма, в зависимост от вида и продължителността им.

(3) Допустими за подпомагане по дейността по чл. 4, т. 1, буква "б" са практически занятия по определена тема с цел придобиване на информация и запознаване в реални практически условия с представяне на технологии (вкл. цифрови) и специализирана техника за извършване на различни пчеларски дейности.

(4) Практическите занятия по ал. 3 се провеждат в демонстрационни обекти.

Чл. 14. (1) По дейността по чл. 4, т. 1, буква "а" се подпомагат следните разходи:

1. наем на зала и аудио-визуално оборудване за провеждане на семинара/лекторията;

2. обучителни материали (печатни и/или електронни);

3. транспортни разходи на участниците до размера на пътните пари, определени в Наредбата за командировките в страната (ДВ, бр. 11 от 1987 г.);

4. храна за участниците, когато мероприятиято е над 6 часа в рамките на един ден до размера на дневните пари, определени в Наредбата за командировките в страната;

5. изплатени доходи на лектори по извънтрудови правоотношения (за семинар/лектория) до максимален размер 80 лв./учебен час;

6. командировки на лекторите, заети с провеждане на семинара/лекторията, съгласно Наредбата за командировките в страната;

7. такси за използване на интернет платформи/приложения за видеоконферентни разговори, когато дейността се провежда онлайн/дистанционно.

(2) По дейността по чл. 4, т. 1, буква "б" се подпомагат следните разходи:

1. наем на транспортно средство при посещение на пчелин с провеждане на практическо занятие;

2. храна за участниците, когато мероприятиято е над 6 часа в рамките на един ден до размера на дневните пари, определени в Наредбата за командировките в страната;

3. изплатени доходи на лектори по извънтрудови правоотношения за демонстрационната дейност до максимален размер 80 лв./учебен час;

4. командировки на лекторите, заети с провеждане на демонстрационната дейност съгласно Наредбата за командировките в страната.

(3) По дейността по чл. 4, т. 1, буква "в" се подпомагат разходи за извършване на външна услуга по разработване на наръчника, включително предпечатна подготовка, отпечатване и/или публикуване на интернет страница, като се посочва съответният сайт.

(4) Разходите по ал. 1 – 3 се подпомагат при спазване на следните условия:

1. наличие на проект за всяка от дейностите, включващ подробна програма, съдържаща времеви график на дейностите, обосновка за актуалност на темите/дейностите, резюме на информационните семинари/лектории или демонстрационните дейности, заложи цели и индикатори за резултат, подробно съдържание и обхват на темите, които ще бъдат включени в наръчника, списък с лекторите/лицата, разработващи съдържанието на темите, включени в наръчника, и подробна финансова обосновка с разбивка на разходите;

2. лекторите по ал. 1, т. 5 и лицата, разработващи съдържанието на темите, включени в наръчника по ал. 3, са хонорувани/хабилитирани/нехабилитирани преподаватели, притежаващи минимална образователно-квалификационна степен "магистър" по някоя от следните дисциплини – Стопански науки, Право, Аграрни науки, Ветеринарна медицина, Технически науки, Информатика и компютърни науки и други, имащи отношение към сектора, доказано чрез мотивирана обосновка;

3. наръчникът по ал. 3 носи емблемата на Европейския съюз и знамето на Република България, както и следния текст на български език: "ФИНАНСИРАНО С ПОМОЩТА НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ И НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ";

4. съдържанието на наръчника по ал. 3 е одобрено с писмо от Селскостопанската академия за кандидатите по чл. 12, т. 1 – 3;
5. кандидатите по чл. 12 са осъществявали дейност минимум една календарна година преди датата на кандидатстване по дейността;
6. наличие на решение на компетентния орган за участие по съответната дейност;
7. участие на най-малко 10 пчелари в един информационен семинар/лектория или демонстрационна дейност;
8. най-малко 12 учебни часа продължителност на един информационен семинар/лектория и най-малко 4 учебни часа продължителност на една демонстрационна дейност;
9. участниците в информационния семинар/лектория или демонстрационна дейност са регистрирани земеделски стопани с пчелни семейства.

(5) В случай че кандидатът е възложител по смисъла на Закона за обществените поръчки, изпълнява дейностите при спазване на изискванията на същия закон.

(6) В случаите по ал. 5 за всеки заявен за финансиране разход към датата на подаване на заявлението за подпомагане обосноваването на разходите се преценява чрез представяне на най-малко три оферти, събрани по реда на Закона за обществените поръчки.

(7) Кандидатите по ал. 5 събират офертите чрез прилагане на принципа на пазарни консултации по реда на Закона за обществените поръчки, като публикуват в Централизираната автоматизирана информационна система "Електронни обществени поръчки" информация относно вида на услугите и/или доставките, за които ще бъде заявено финансиране, придружена от детайлно описание на техническите характеристики, количество и начин на доставка, заедно с подробна количествено-стойностна сметка. Кандидатите определят подходящ срок за получаване на оферти, който не може да бъде по-кратък от 5 работни дни.

(8) В случаите по ал. 5 кандидатите представят в ДФ "Земеделие" решение за избор на стойността на разхода по критерий "най-ниска цена".

(9) Кандидатите по ал. 5 провеждат обществени поръчки за избор на изпълнители на дейностите по проекта след подписване на договора по чл. 49, ал. 4.

(10) Крайният срок за откриване на процедурата/ите за възлагане на обществена/и поръчка/и за избор на изпълнител/и за разходи за дейностите по чл. 4, т. 1 е до един месец след датата на подписване на договора по чл. 49, ал. 4.

(11) В срок до 10 работни дни от приключване на процедурата за възлагане на обществена поръчка за избор на изпълнител кандидатът възложител предоставя на ДФ "Земеделие" копие на всички документи от проведената съгласно изискванията на Закона за обществените поръчки процедура.

(12) В едномесечен срок от представяне на документите за проведената обществена поръчка ДФ "Земеделие" извършва последващ контрол. С цел осъществяване на контрол и спазване принципите на обективност и безпристрастност ДФ "Земеделие" свиква Комисия, която се произнася относно законосъобразността и може да определи размер на финансова корекция на проведените обществени поръчки за реализиране на разходите по подписания договор. Комисията се създава със заповед на изпълнителния директор на ДФ "Земеделие" и в състава се включват лица, притежаващи квалификация и/или професионален опит в съответната област.

(13) След одобрение на проведената обществена поръчка ДФ "Земеделие" сключва допълнително споразумение към договора по чл. 49, ал. 4 за вписване на избрани изпълнители. Изпълняването на дейностите по проектите, обект на обществена поръчка, започва след сключване на допълнителното споразумение.

(14) Последващият контрол от ДФ "Земеделие" се осъществява преди извършване на плащане. В случай че се констатират нарушения при провеждането на процедурите за възлагане на обществени поръчки, ДФ "Земеделие" писмено уведомява кандидата и му дава възможност в 14-дневен срок да представи своите

писмени възражения по основателността и размера на финансовата корекция и при необходимост да приложи доказателства.

(15) В едномесечен срок от предоставяне на възраженията по ал. 14 изпълнителният директор на ДФ "Земеделие" може с решение да наложи финансова корекция, в резултат на която се намалява първоначално одобрената финансова помощ, или изцяло отказва нейното изплащане в съответствие с чл. 61 от Регламент (ЕС) 2021/2116. Решението се съобщава и подлежи на оспорване пред компетентния съд по реда на Административнопроцесуалния кодекс, като оспорването не спира изпълнението.

(16) Основанието за налагане на финансовата корекция и установяването на приложимия ѝ размер се определят съгласно чл. 74 от Закона за подпомагане на земеделските производители и насоките за определяне на финансови корекции, които трябва да бъдат внесени във финансираните от Съюза разходи в рамките на споделеното управление, в случай на неспазване на правилата за възлагане на обществени поръчки, одобрени с Решение (С(2019)3452) на Европейската комисия от 14 май 2019 г. за установяване на насоките за определяне на финансови корекции, които трябва да бъдат извършени спрямо финансираните от Съюза разходи в случай на неспазване на приложимите правила за възлагане на обществени поръчки.

Чл. 15. (1) Дейностите по чл. 4, т. 1, букви "а" и "б" могат да се заявяват от кандидатите само веднъж годишно в рамките на периода на прилагане на Стратегическия план.

(2) Дейността по чл. 4, т. 1, буква "в" може да се заявява от кандидатите само веднъж в рамките на целия период на прилагане на Стратегическия план.

Чл. 16. Финансовата помощ за един проект за всяка от дейностите по чл. 4, т. 1 е до 100 % от размера на реално извършените и одобрени разходи и не надвишава 5000 лв.

Раздел II

Условия за подпомагане по интервенция "Борба срещу агресорите и болестите в кошера, особено срещу вароатозата"

Чл. 17. (1) Допустими за подпомагане по интервенция "Борба срещу агресорите и болестите в кошера, особено срещу вароатозата" са:

1. земеделски стопани, вписани в регистъра по чл. 7, ал. 1 от Закона за подпомагане на земеделските производители с пчелни семейства;

2. признати със заповед на министъра на земеделието и храните групи и организации на производители на мед и пчелни продукти и техните асоциации.

(2) Земеделските стопани по ал. 1, т. 1 и земеделските стопани, членуващи в групите, организациите и асоциациите по ал. 1, т. 2, стопанисват пчелни семейства:

1. в пчелини, регистрирани по реда на чл. 137 от Закона за ветеринарномедицинската дейност като животновъдни обекти;

2. в кошери, маркирани в съответствие с Наредба 10 от 2015 г. за условията за регистрация и реда за идентификация на пчелните семейства (ДВ, бр. 27 от 2015 г.) (Наредба 10 от 2015 г.);

3. под ветеринарномедицински контрол.

(3) Не се допуска едновременно кандидатстване на земеделски стопанин, стопанисващ пчелни семейства, като кандидат по ал. 1, т. 1 и като включен член на група, организация и асоциация по ал. 1, т. 2 за дейности по чл. 4, т. 2.

Чл. 18. (1) По дейностите по чл. 4, т. 2 се подпомагат следните разходи за закупуване на:

1. ветеринарни лекарствени продукти (ВЛП) срещу вароатозата, лицензирани за употреба съгласно националното и/или европейското законодателство;

2. тестери за установяване на степен на опаразитеност с акара *Varroa destructor* в кошера;
3. средства за борба срещу агресорите и болестите в кошера извън вароатозата, лицензирани за употреба съгласно националното и/или европейското законодателство.

(2) Разходите по ал. 1 се подпомагат при спазване на следните условия:

1. за всяко от третиранията срещу вароатоза е използван само един вид ВЛП за всички третирани пчелни семейства в един пчелин; в случай че кандидатът по дейността е призната група, организация на производители на мед и пчелни продукти или тяхна асоциация, условието се прилага по отношение на лицата, стопанисващи пчелните семейства, с които се кандидатства;
2. при извършване на пролетно и есенно третиране по т. 1 приложеният ВЛП за пролетно третиране съдържа различно активно вещество и е от различна химична група от ВЛП, използван за есенно третиране на пчелните семейства;
3. заявеното за финансиране количество ВЛП и средства за борба срещу агресорите и болестите в кошера съответства на броя на третиранията пчелни семейства и приложената доза за всеки от тях е съгласно указанията на производителя;
4. ветеринарните лекарствени продукти и средствата за борба срещу агресорите и болестите в кошера са закупени от лицензирани за търговия с ВЛП обекти съгласно националното законодателство;
5. (доп. – ДВ, бр. 98 от 2023 г. , в сила от 24.11.2023 г.) за закупените ВЛП е издадена рецепта от регистриран ветеринарен лекар, когато за продукта е указано да се прилага по лекарско предписание;
6. разходите са за закупуването до един тестер за всеки един пчелин, в който земеделският стопанин по чл. 17, ал. 2 отглежда пчелни семейства, за установяване степента на опаразитеност с акара *Varroa destructor* в кошера;
7. резултатите от тестването и третиранията с ВЛП и средствата за борба срещу агресорите и болестите в кошера са вписани в дневника на собствениците/ползвателите на животновъдни обекти със селскостопански животни за проведените лечебно-профилактични мероприятия, утвърден със заповед на изпълнителния директор на Българската агенция по безопасност на храните (БАБХ).

Чл. 19. (1) Финансовата помощ по чл. 18, ал. 1 за едно пчелно семейство е до 90% от одобрените разходи.

(2) Одобрените разходи са до размера на реално извършените, в случай че реално извършените разходи не надвишават определените референтни цени.

(3) Одобрените разходи са до размера на референтните цени, в случай че реално извършените разходи надвишават определените референтни цени.

Раздел III

Условия за подпомагане по интервенция "Подновяване на пчелните кошери в Съюза, включително развъждане на пчели"

Чл. 20. (1) Допустими за подпомагане по интервенция "Подновяване на пчелните кошери в Съюза, включително развъждане на пчели" са земеделски стопани, вписани в регистъра по чл. 7, ал. 1 от Закона за подпомагане на земеделските производители с пчелни семейства, които стопанисват пчелни семейства:

1. в пчелини, регистрирани по реда на чл. 137 от Закона за ветеринарномедицинската дейност като животновъдни обекти;
2. в кошери, маркирани в съответствие с Наредба 10 от 2015 г.;
3. под ветеринарномедицински контрол;
4. не по-малко от 10 броя към датата на кандидатстване.

(2) Недопустими за подпомагане са кандидати, които:

1. извършват дейности, свързани с производство и/или търговия на кошери и части от тях;
2. са получили финансиране за същия актив по интервенция от Стратегическия план или закупен с подкрепата на Европейския съюз или на национално ниво в период от 3 години, предхождащ покупката, за закупуване на общо или повече от 150 кошера или 450 отделни части на кошери.

Чл. 21. (1) По дейността по чл. 4, т. 3 се подпомагат следните разходи за закупуване на:

1. нови празни кошери за подмяна на негодните за употреба и/или за увеличаване на пчелните семейства от следните модели и окомплектовка:

- а) Лангстрот-Рут комплект, с части на комплекта – 3 корпуса, дъно, капак, покривна табла;
- б) Дадан Блат комплект, с части на комплекта – плодник, 2 магазина или 2 корпуса, дъно, капак, покривна табла;
- в) Лангстрот-Рут комплект, с части на комплекта – 2 корпуса, дъно, капак, покривна табла;
- г) Дадан Блат комплект, с части на комплекта – плодник, 1 магазин или 1 корпус, дъно, капак, покривна табла;
- д) Фарар комплект, с части на комплекта – 4 корпуса, дъно, капак, покривна табла;

2. отделни нови части/елементи от окомплектовката на кошерите за подмяна на негодните за употреба части/елементи – капак, покривна табла, дъно, плодник, магазин, корпус, които са трайно маркирани чрез обгаряне с номера на животновъдния обект или уникалния регистрационен номер на кандидата от Интегрираната система за администриране и контрол (ИСАК) и годината на закупуване.

(2) Броят на допустимите за подпомагане кошери или отделни части/елементи от тяхната окомплектовка се определя от броя на отглежданите пчелни семейства към датата на кандидатстване на земеделския стопанин, както следва:

1. при налични към датата на кандидатстване от 10 до 50 пчелни семейства включително могат да се закупят кошери или части/елементи от окомплектовката на кошери за не повече от броя на наличните към тази дата пчелни семейства;
2. при налични към датата на кандидатстване на 51 и повече пчелни семейства могат да се закупят до 50 броя кошери или части/елементи от окомплектовката на кошери.

(3) Броят на допустимите за подпомагане части/елементи съответства на броя на допустимите за подпомагане кошери по ал. 2, като за всеки един допустим кошер се финансират до три различни части/елементи.

(4) Общият брой на допустимите за подпомагане нови кошери и броят на кошерите, за които са закупени нови части/елементи за подмяна на негодните за употреба, не надвишава броя по ал. 2.

(5) Разходите по ал. 1 се подпомагат при спазване на следните условия:

1. заявените за закупуване кошери са нови, изработени от сух дървен материал с дебелина на стените минимум 25 мм и с размери на основните части/елементи съгласно приложение № 2 или от полистирен;
2. заявените за закупуване части/елементи от окомплектовката на кошерите са нови, изработени от сух дървен материал с размери съгласно приложение № 2 или от полистирен;
3. новозакупените кошери са маркирани в съответствие с Наредба 10 от 2015 г. и са заселени с пчелни семейства към датата на подаване на заявлението за плащане;
4. новозакупените отделни части/елементи са поставени на кошери, заселени с пчелни семейства към датата на подаване на заявлението за плащане.

Чл. 22. (1) Финансовата помощ по чл. 21, ал. 1 е до 70 % от одобрените разходи.

(2) Одобрените разходи са до размера на реално извършените, в случай че реално извършените разходи не надвишават определените референтни цени.

(3) Одобрените разходи са до размера на референтните цени, в случай че реално извършените разходи надвишават определените референтни цени.

Раздел IV

Условия за подпомагане по интервенция "Рационализиране на подвижното пчеларство"

Чл. 23. (1) Допустими за подпомагане по интервенция "Рационализиране на подвижното пчеларство" са:

1. земеделски стопани, вписани в регистъра по чл. 7, ал. 1 от Закона за подпомагане на земеделските производители с пчелни семейства;

2. признати със заповед на министъра на земеделието и храните групи и организации на производители на мед и пчелни продукти и техните асоциации за дейността по чл. 4, т. 4, буква "а".

(2) Земеделските стопани по ал. 1, т. 1 и земеделските стопани, членуващи в групите, организациите и асоциациите по ал. 1, т. 2, стопанисват пчелни семейства:

1. в пчелини, регистрирани по реда на чл. 137 от Закона за ветеринарномедицинската дейност като животновъдни обекти;

2. в кошери, маркирани в съответствие с Наредба 10 от 2015 г.;

3. под ветеринарномедицински контрол.

(3) Недопустими за подпомагане са кандидати:

1. получили финансиране за същия актив по интервенция от Стратегическия план или закупен с подкрепата на Европейския съюз или на национално ниво в период от 3 години, предхождащ покупката;

2. извършващи дейности, свързани с производство и/или търговия със заявления за подпомагане актив;

3. за регистрираните пчелини за производство на елитни и племенни пчелни майки, регистрирани по реда на Наредба 47 от 2003 г. за производство и предлагане на пазара на елитни и племенни пчелни майки и отводки (рояци) и реда за водене на регистър (ДВ, бр. 103 от 2003 г.) (Наредба 47 от 2003 г.).

(4) Не се допуска едновременно кандидатстване на земеделски стопанин, стопанисващ пчелни семейства, като кандидат по ал. 1, т. 1 и като включен член на група, организация и асоциация по ал. 1, т. 2 за дейността по чл. 4, т. 4, буква "а".

Чл. 24. (1) По дейностите по чл. 4, т. 4 се подпомагат следните разходи за:

1. закупуване на прикачен инвентар за подвижно пчеларство (пчеларско ремарке, пчеларска платформа или система прикачен инвентар) съгласно приложение № 3;

2. придвижване на пчелните семейства за практикуване на подвижно пчеларство.

(2) Разходите по ал. 1, т. 1 се подпомагат при спазване на следните условия:

1. земеделските стопани по чл. 23, ал. 1, т. 1 и земеделските стопани, членуващи в групите, организациите и асоциациите по чл. 23, ал. 1, т. 2, притежават най-малко 10 броя пчелни семейства към датата на кандидатстване;

2. заявленият за подпомагане актив е с минимална вместимост от 10 броя кошери;

3. кандидатите поемат ангажимент, че ще практикуват подвижно пчеларство за период от 3 години от датата

на изплащане на финансовата помощ;

4. заявеният за подпомагане актив е нов и не е употребяван;

5. заявеният за подпомагане актив е заприходен в инвентарната книга на земеделския стопанин (за едноличните търговци и юридическите лица);

6. заявеният за подпомагане актив – пчеларско ремарке, е регистриран по Закона за движението по пътищата като превозно средство от категория О-1 или категория О-2;

7. броят на допустимите за финансиране активи за кандидатите по чл. 23, ал. 1, т. 1 при стопанисване до 149 броя пчелни семейства са:

а) до 1 брой пчеларско ремарке и/или пчеларска платформа; или

б) до 1 брой система прикачен инвентар;

8. броят на допустимите за финансиране активи за кандидатите по чл. 23, ал. 1, т. 1 и 2 при стопанисване от 150 и повече броя пчелни семейства са:

а) до 1 брой пчеларско ремарке и/или до 3 броя пчеларски платформи; или

б) до 1 брой система прикачен инвентар и/или до 2 броя пчеларски платформи.

(3) Разходите по ал. 1, т. 2 се подпомагат при спазване на следните условия:

1. кандидатите притежават най-малко 50 броя пчелни семейства към датата на кандидатстване;

2. пчелните семейства са придвижени на паша най-малко на 15 км в радиус от постоянния пчелин извън населеното място; разстоянието, на което са придвижени пчелните семейства за паша, се определя като разстояние по въздух между две точки, определени от географските координати на пчелините;

3. пчелните семейства са придвижени на паша в пчелини, регистрирани по реда на чл. 137 от Закона за ветеринарномедицинската дейност като животновъдни обекти;

4. когато придвижването на пчелните семейства от един временен пчелин до втори временен пчелин се осъществява без връщане в постоянния пчелин, разстоянието между временните пчелини е не по-малко от 5 км при спазване на условията по т. 2;

5. пчелните семейства са придвижени на най-малко две паша в периода от месец април до края на месец юли в рамките на периода по чл. 5 за съответната финансова година, като се финансират до три паша за един кандидат;

6. има минимален, непрекъснат период на престой на пчелните семейства за една паша от 15 календарни дни;

7. за една паша се придвижват най-малко 50 броя и най-много 300 броя пчелни семейства;

8. изпълнението на дейността е доказана с ветеринарномедицинско свидетелство за придвижване и служебна бележка по образец от кметството, на чиято територия са били разположени пчелните семейства, или разрешение от лицата по чл. 69, ал. 3 от Закона за горите;

9. кандидатите са изпратили писмено уведомление до ДФ "Земеделие" в 15-дневен срок преди придвижване на пчелните семейства с посочени данни за брой пчелни семейства, които ще бъдат придвижени, период на престоя от дата до дата и място на придвижване на паша с номер и местоположение на пчелина с географски координати.

Чл. 25. (1) Финансовата помощ по чл. 24, ал. 1, т. 1 е до 70 % от одобрените разходи.

(2) Одобрените разходи са до размера на реално извършените, в случай че реално извършените разходи не надвишават определените референтни цени.

(3) Одобрените разходи са до размера на референтните цени, в случай че реално извършените разходи надвишават определените референтни цени.

(4) Финансовата помощ по чл. 24, ал. 1, т. 2 е до 12,50 лв. на придвижено на една паша пчелно семейство.

Раздел V

Условия за подпомагане по интервенция "Инвестиции в материални и нематериални активи"

Чл. 26. (1) Допустими за подпомагане по интервенция "Инвестиции в материални и нематериални активи" са:

1. земеделски стопани, вписани в регистъра по чл. 7, ал. 1 от Закона за подпомагане на земеделските производители с пчелни семейства;

2. признати със заповед на министъра на земеделието и храните групи и организации на производители на мед и пчелни продукти и техните асоциации.

(2) Земеделските стопани по ал. 1, т. 1 и земеделските стопани, членуващи в групите, организациите и асоциациите по ал. 1, т. 2, стопанисват пчелни семейства:

1. в пчелини, регистрирани по реда на чл. 137 от Закона за ветеринарномедицинската дейност като животновъдни обекти;

2. в кошери, маркирани в съответствие с Наредба 10 от 2015 г.;

3. под ветеринарномедицински контрол;

4. не по-малко от 10 броя към датата на кандидатстване.

(3) Недопустими за подпомагане са кандидати, които:

1. са получили финансиране за същия актив по интервенция от Стратегическия план или закупен с подкрепата на Съюза или на национално ниво в период от 3 години, предхождащ покупката;

2. извършват дейности, свързани с производство и/или търговия на заявления за подпомагане актив.

(4) Не се допуска едновременно кандидатстване на земеделски стопанин за един и същи актив като кандидат по ал. 1, т. 1 и като включен член на група, организация и асоциация по ал. 1, т. 2, който ще ползва същия вид актив.

Чл. 27. (1) По интервенцията по чл. 4, т. 5 се подпомагат всички допустими активи и оборудване съгласно приложение № 4 и с показатели за оценка, описани в приложение 1, при диференциация на подпомагането според броя на пчелните семейства към момента на кандидатстване.

(2) Капацитетът на техническото оборудване, машините и съоръженията, обект на подпомагане, съответства на обема на дейност на кандидата, включително броя пчелни семейства, които се отглеждат в стопанството съгласно чл. 26, ал. 2 към момента на кандидатстване.

(3) Разходите по ал. 1 се подпомагат при спазване на следните условия:

1. за всяка финансова година кандидатът по чл. 26, ал. 1, т. 1 е заявил само по един брой от един или повече от предвидените за подпомагане по ал. 1 активи;

2. заявеният актив е нов и не е употребяван;

3. заявеният актив и/или оборудване са заприходени в инвентарната книга на земеделския стопанин (за еднолични търговци и юридически лица);

4. заявените за подпомагане активи – фургон (контейнер) и система за охрана и видеонаблюдение са поставени

в постоянен пчелин, собственост на земеделския стопанин по чл. 26, ал. 2, разположен извън населено място.

Чл. 28. (1) Финансовата помощ се предоставя в размер, съобразен с броя на пчелните семейства към момента на кандидатстването, както следва:

1. от 10 до 49 броя пчелни семейства – в размер до 1650 лв.;
2. от 50 до 149 броя пчелни семейства – в размер до 2750 лв.;
3. от 150 и повече броя пчелни семейства – в размер до 3850 лв.

(2) В случаите, в които кандидат за подпомагане е група или организация на производители на мед и пчелни продукти или тяхна асоциация, одобрената финансова помощ е в размер, съответстващ на посочения в ал. 1, т. 3.

(3) Финансовата помощ по чл. 27, ал. 1 е до 70 % от одобрените разходи и не надвишава размера, определен в ал. 1.

(4) Одобрените разходи са до размера на реално извършените, в случай че реално извършените разходи не надвишават определените референтни цени.

(5) Одобрените разходи са до размера на референтните цени, в случай че реално извършените разходи надвишават определените референтни цени.

Раздел VI

Условия за подпомагане по интервенция "Действия за подпомагане на лабораториите за анализ на пчелните продукти, загубата на пчели или спада на производителността, както и потенциално токсичните за пчелите вещества"

Чл. 29. (1) Допустими за подпомагане по интервенция "Действия за подпомагане на лабораториите за анализ на пчелните продукти, загубата на пчели или спада на производителността, както и потенциално токсичните за пчелите вещества" са:

1. земеделски стопани, вписани в регистъра по чл. 7, ал. 1 от Закона за подпомагане на земеделските производители с пчелни семейства;
2. признати със заповед на министъра на земеделието и храните групи и организации на производители на мед и пчелни продукти и техните асоциации.

(2) Земеделските стопани по ал. 1, т. 1 и земеделските стопани, членуващи в групите, организациите и асоциациите по ал. 1, т. 2, стопанисват пчелни семейства:

1. в пчелини, регистрирани по реда на чл. 137 от Закона за ветеринарномедицинската дейност като животновъдни обекти;
2. в кошери, маркирани в съответствие с Наредба 10 от 2015 г.;
3. под ветеринарномедицински контрол.

(3) Не се допуска едновременно кандидатстване на земеделски стопанин, стопанисващ пчелни семейства, като кандидат по ал. 1, т. 1 и като включен член на група, организация и асоциация по ал. 1, т. 2 за дейности по чл. 4, т. 6.

Чл. 30. (1) По дейностите по чл. 4, т. 6 се подпомагат следните разходи за извършване на:

1. физикохимични анализи на пчелен мед и/или пчелни продукти по показатели съгласно приложение № 5;
2. анализи за наличие на остатъци от пестициди в хранителни запаси, восък и трупчета на пчели съгласно приложение № 5 при спазване на изискванията за вземане и транспортиране на проби

съгласно приложение 6.

(2) Разходите по ал. 1 се подпомагат при спазване на следните условия:

1. анализите са извършени в акредитирана за дейността си лаборатория на територията на Европейския съюз, като всеки от изследваните показатели е включен в обхвата на акредитацията;
2. посочена е акредитираната лаборатория, в която ще се извършват анализите по ал. 1, с представен ценоразпис към датата на кандидатстване, в случай че същият не е публичен;
3. анализите по ал. 1, т. 1 включват най-малко показателите, посочени в т. 1 – 4 от приложение № 5, за всяка от изследваните проби пчелен мед;
4. извършването на анализи по ал. 1, т. 1 по показател по т. 11 едновременно с показатели по т. 12 и/или 13 от приложение № 5 се допуска само ако се изследват различни партии пчелен мед;
5. изследваните проби пчелен мед и/или пчелни продукти са от партии, добити от пчелни семейства, отглеждани в животновъден обект на кандидата;
6. изследваните проби за наличие на остатъци от пестициди в хранителни запаси, восък и трупчета на пчели са взети от пчелни семейства, отглеждани в животновъден обект на кандидата;
7. в случай че кандидат е призната група или организация на производители на мед и пчелни продукти или тяхна асоциация, изискванията по т. 5 и 6 се отнасят за животновъдните обекти на членовете им;
8. в протокола за вземане на проба за изследване на пчелен мед са посочени партията мед, от която е взета пробата, и нейното количество.

(3) В случаите, в които кандидат за подпомагане е група или организация на производители на мед и/или пчелни продукти или тяхна асоциация, същият може да кандидатства за извършване на анализ/и на единични и/или общи партии.

Чл. 31. Финансовата помощ по чл. 30, ал. 1 е до 90 % от реално извършените и одобрени разходи съгласно Ценоразписа за платените услуги, които извършва Българската агенция по безопасност на храните съгласно чл. 3, ал. 5 от Закона за Българската агенция по безопасност на храните, или ценоразписа на друга акредитирана лаборатория.

Раздел VII

Условия за подпомагане по интервенция "Действия за запазване или увеличаване на наличния брой пчелни кошери в Съюза, включително развъждане на пчели"

Чл. 32. (1) Допустими за подпомагане по интервенция "Действия за запазване или увеличаване на наличния брой пчелни кошери в Съюза, включително развъждане на пчели" са земеделски стопани, вписани в регистъра по чл. 7, ал. 1 от Закона за подпомагане на земеделските производители с пчелни семейства, които стопанисват пчелни семейства:

1. в пчелини, регистрирани по чл. 137 от Закона за ветеринарномедицинската дейност като животновъдни обекти;
2. в кошери, маркирани в съответствие с Наредба 10 от 2015 г.;
3. под ветеринарномедицински контрол;
4. не по-малко от 10 броя към датата на кандидатстване.

(2) Недопустими за подпомагане са кандидати, които:

1. са регистрирани за производство и предлагане на пазара на пчелни майки по реда на Наредба 47 от

2003 г.;

2. са регистрирани производители на пчелни рояци (отводки) по реда на Наредба 47 от 2003 г., с изключение на случаите за закупуване на пчелни майки за подмяна на съществуващите и за увеличаване броя на собствените си пчелни семейства;

3. са получили финансиране за същия актив по интервенция от Стратегическия план или закупен с подкрепата на Европейския съюз или на национално ниво в период от 3 години, предхождащ покупката, на 150 и повече рояци (отводки).

Чл. 33. (1) По дейността по чл. 4, т. 7 се подпомагат следните разходи за закупуване на:

1. пчелни майки – с цел подмяна или за увеличаване броя на пчелните семейства, като:

а) към датата на кандидатстване земеделският стопанин отглежда в стопанството си до 250 броя пчелни семейства включително, същият може да закупи пчелни майки до размер, равен на броя на отглежданите към тази дата пчелни семейства;

б) към датата на кандидатстване земеделският стопанин отглежда в стопанството си над 250 броя пчелни семейства включително, същият може да закупи до 250 броя пчелни майки за първите 250 пчелни семейства плюс до 1/2 от броя на останалите над 250 пчелни семейства;

2. рояци (отводки) – с цел увеличаване броя на наличните пчелни семейства, като:

а) към датата на кандидатстване земеделският стопанин отглежда в стопанството си от 10 до 50 броя пчелни семейства включително, същият може да закупи рояци (отводки) до размер равен на броя на отглежданите към тази дата пчелни семейства;

б) към датата на кандидатстване земеделският стопанин отглежда в стопанството си над 50 броя пчелни семейства, същият може да закупи до 50 броя рояци (отводки);

3. рояци (отводки) – с цел възстановяване на отпаднали/загинали пчелни семейства вследствие на зимна смъртност, които са били налични към есенния профилактичен преглед, като към датата на извършения есенен профилактичен преглед земеделският стопанин е отглеждал в стопанството си най-малко 10 броя пчелни семейства, същият може да закупи до 10 % от броя на зимнените пчелни семейства, но не повече от декларираната зимна смъртност и не повече от 50 броя рояци (отводки).

(2) Разходите по ал. 1 се подпомагат при спазване на следните условия:

1. пчелните майки и рояци (отводки) са произведени от регистрирани по реда на Наредба 47 от 2003 г. производители и са вписани в списъка по чл. 19а, ал. 1 от Закона за пчеларството;

2. пчелните майки и рояци (отводки) са настанени в кошери, маркирани в съответствие с Наредба 10 от 2015 г.;

3. пчелните майки и рояци (отводки) са придружени от сертификат за произход съгласно чл. 19, ал. 1, т. 2 от Наредба 47 от 2003 г. и ветеринарномедицинско свидетелство за придвижване съгласно чл. 10, ал. 1 от Наредба 61 от 2006 г. за условията и реда за официална идентификация на животните, за които не са предвидени изисквания в регламент на Европейския съюз (ДВ, бр. 47 от 2006 г.);

4. пчелните майки и рояци (отводки), отглеждани по методите на биологичното производство, са придружени от сертификат по чл. 35, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2018/848 на Европейския парламент и на Съвета от 30 май 2018 г. относно биологичното производство и етикетирането на биологични продукти и за отмяна на Регламент (ЕО) № 834/2007 на Съвета (ОВ, L 150 от 14.06.2018 г.), издаден от контролиращо лице, получило разрешение от министъра на земеделието и храните съгласно чл. 18, ал. 1 от Закона за прилагане на Общата организация на пазарите на земеделски продукти на Европейския съюз;

5. новозакупените пчелни майки не са придадени към новозакупени рояци (отводки), които са финансирани по ал. 1, т. 2 и 3 в същата финансова година;

6. новозакупените пчелни майки не са придадени към пчелни семейства, с които кандидатът изпълнява многогодишен ангажимент по интервенция "Насърчаване на естественото опрашване", Операция 2 "Ангажименти за предоставяне на услугата по опрашване чрез преместване и временно разполагане на пчелни семейства (подвижно пчеларство)" от Стратегическия план;

7. отпадането на пчелните семейства вследствие на зимна смъртност, констатирана през предходната година, е доказано с документ, в който е отразен броят на отпадналите пчелни семейства в резултат на зимна смъртност.

Чл. 34. (1) Финансовата помощ по чл. 33, ал. 1 е до 70 % от одобрените разходи.

(2) Одобрените разходи са до размера на реално извършените, в случай че реално извършените разходи не надвишават определените референтни цени.

(3) Одобрените разходи са до размера на референтните цени, в случай че реално извършените разходи надвишават определените референтни цени.

Раздел VIII

Условия за подпомагане по интервенция "Сътрудничество със специализирани органи за изпълнението на изследователски програми в областта на пчеларството и пчелните продукти"

Чл. 35. (1) Допустими за подпомагане по интервенция "Сътрудничество със специализирани органи за изпълнението на изследователски програми в областта на пчеларството и пчелните продукти" са обединения, учредени като дружества по смисъла на чл. 357 – 364 от Закона за задълженията и договорите, като участниците в обединението сключват договор за дружество по чл. 357 от същия закон.

(2) В дружествата по ал. 1 могат да участват:

1. земеделски стопани, вписани в регистъра по чл. 7, ал. 1 от Закона за подпомагане на земеделските производители с пчелни семейства;

2. признати със заповед на министъра на земеделието и храните групи или организации на производители на мед и пчелни продукти;

3. научни институти или научни центрове към Селскостопанската академия или Българската академия на науките, които извършват научни изследвания и научно обслужване в областта на пчеларството, селското стопанство или биотехнологиите, или хранителните технологии, както и специализирани държавни структури в областта на науката и научните изследвания в селското стопанство;

4. висши училища по смисъла на Закона за висшето образование с акредитация на професионални направления "Животновъдство", "Ветеринарна медицина", "Растениевъдство", "Растителна защита", "Горско стопанство", "Биотехнологии" и "Науки за земята";

5. неправителствени организации с предмет на дейност в областта на пчеларството, включително, които обединяват производителите и търговците на ветеринарни лекарствени продукти, в областта на опазване на околната среда или водите или в областта на дигиталните технологии;

6. малки и средни предприятия в областта на преработката на пчелен мед и пчелни продукти;

7. консултантски организации с предмет на консултантска дейност в областта на селското стопанство или храните, в т.ч. Националната служба за съвети в земеделието.

(3) Дружеството по ал. 1 включва най-малко по един:

1. земеделски стопанин по ал. 2, т. 1, членуващ в пчеларско сдружение; и

2. лице по ал. 2, т. 3 или 4.

(4) Дружеството се създава за изпълнение на конкретен проект по чл. 36, ал. 1.

(5) Договорът за дружество по Закона за задълженията и договорите е с нотариална заверка на подписите и съдържа следните задължителни елементи:

1. предмет на договора;
2. права и задължения на съдружниците;
3. разпределение на отговорностите;
4. процедура по вземане на решения;
5. представляващ обединението;
6. водещ съдружник на обединението, който ще отговаря за организацията и исканията за плащане.

Чл. 36. (1) Допустими за подпомагане по дейността по чл. 4, т. 8 са изследователски проекти, които са насочени към решаване на проблеми в поне една от основните приоритетни научни области в пчеларството:

1. мониторинг, съхраняване и тенденции на развитие на генетичните ресурси, в т.ч. селекция и развъждане на устойчиви на заболявания пчелни семейства;
2. мониторинг, здравеопазване и борба с икономически значимите заболявания;
3. познания за поведението на пчелните семейства;
4. загуби на пчелни семейства и токсикология;
5. влиянието на технологиите на отглеждане върху развитието и продуктивността на пчелните семейства;
6. инвентаризация на медоносната растителност в страната и проучване на нови хранителни ресурси.

(2) Проектите по ал. 1 са допустими за подпомагане, когато са получили положителна оценка на проекта, извършена от комисията по чл. 42, ал. 2.

(3) За всяка от годините на прилагане на дейността положителна оценка се дава само на едно от проектните предложения и финансова помощ се предоставя за един изследователски проект.

(4) По дейността по чл. 4, т. 8 се подпомагат следните разходи, пряко свързани с изпълнение на изследователския проект, съгласно представен подробен план, в т.ч. финансов за:

1. командировки за инспекция на терените или пчелините, включени в изпълнението на проекта, в т.ч. за събиране и обработка на данни съгласно Наредбата за командировките в страната и Наредбата за служебните командировки и специализации в чужбина (ДВ, бр. 50 от 2004 г.), като броят и продължителността на командировките е съобразен с целите на проекта;
2. подготовка, изпитване на проби и извършване на анализи, когато анализите се възлагат на лаборатория извън научния колектив;
3. закупуване на химикали и консумативи за провеждане на предвидените в проекта анализи, когато анализите ще се извършват от научния колектив, разработващ проекта;
4. наем на апаратура и специализирано оборудване, когато анализите ще се извършват от научния колектив, разработващ проекта;
5. закупуване на информационни продукти и софтуер, свързани с реализацията на проекта (обработка на данни);
6. извършване на външни услуги по сключени граждански договори във връзка с изпълнение на конкретни дейности по проекта;
7. популяризиране и публикуване на резултатите от проведените изследвания.

(5) Разходите по ал. 4 се подпомагат при спазване на следните условия:

1. има решение за участие на дружеството по интервенцията;
2. представен е подробен проект на изследването, в т.ч. размерът на потенциалните ползи за пчеларството;
3. в случай че е предвидено изследване на проби, същите се вземат от пчелини, регистрирани по чл. 137 от Закона за ветеринарномедицинската дейност като животновъдни обекти;
4. пробите по т. 3 са изпратени с протокол за вземане на проби по образец в акредитирани за изследването лаборатории;
5. резултатите от изпълнението на проекта са публикувани с цел достъп на всички пчелари до данните от изследването;
6. кандидатът не разполага към момента на кандидатстването с материали, химикали и консумативи за анализи, апаратура и оборудване за целите на проекта, за финансирането на които кандидатства;
7. заявените за финансиране разходи са необходими за реализиране на проекта;
8. анализите на пробите са извършени в акредитирани за съответната дейност лаборатории;
9. материалите и всички документи, насочени към обществеността, включително научните публикации с цел докладване на резултатите от изследователските проекти, които ще бъдат финансирани по дейността, носят емблемата на Европейския съюз и знамето на Република България и следния текст на български език: "ФИНАНСИРАНО С ПОМОЩТА НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ И НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ".

(6) В случай на възлагане на дейности по смисъла на Закона за обществените поръчки се прилага редът по чл. 14, ал. 5 – 16.

Чл. 37. Финансовата помощ за един проект е до 100 % от размера на реално извършените и одобрени разходи и не надвишава 50 000 лв.

Раздел IX

Условия за подпомагане по интервенция "Популяризиране, комуникация и маркетинг, включително действия за наблюдение на пазара и дейности, насочени по-специално към повишаване на осведомеността на потребителите относно качеството на пчелните продукти"

Чл. 38. Допустими за подпомагане по интервенция "Популяризиране, комуникация и маркетинг, включително действия за наблюдение на пазара и дейности, насочени по-специално към повишаване на осведомеността на потребителите относно качеството на пчелните продукти" са:

1. сдружения, регистрирани по Закона за юридическите лица с нестопанска цел в обществена полза, в които членуват лица, отглеждащи пчелни семейства в пчелини, регистрирани по чл. 137 от Закона за ветеринарномедицинската дейност като животновъдни обекти;
2. признати със заповед на министъра на земеделието и храните групи и организации на производители на мед и пчелни продукти и техните асоциации.

Чл. 39. (1) Допустими за подпомагане по дейността по чл. 4, т. 9 са разходи за:

1. наем на щанд, зали, изложбени площи, техническо оборудване, радиореклама, включително разходите за изработване на клипове, филми и други аудио-визуални средства;
2. дизайн – изработване, отпечатване и разпространение на информационни материали, разходи за интернет страници, лого, брошури, дипляни, транспаранти, банери, винили и др.;

3. мостри на пчелен мед и пчелни продукти с посочено съдържание на мострата;

4. кулинарни демонстрации и уъркшопове, свързани с популяризиране на пчелните продукти, включително проучване на потребителските нагласи.

(2) Разходите се подпомагат при спазване на следните условия:

1. дейността по чл. 4, т. 9 е насочена към широката общественост и е свързана с поне една от следните теми:

а) подчертаване предимствата на пчелните продукти;

б) качеството на пчелните продукти;

в) ролята на пчелите за опазване на околната среда;

г) наименования за произход, географски указания и биологично производство, браншови стандарти;

д) фермерски продукти;

е) популяризиране на местни и специфични видове мед;

ж) продукти на групи, организации на производители и техните асоциации;

з) наблюдение на пазара за потребителските нагласи относно употребата на пчелни продукти;

2. наличие на проект с подробно описание на дейностите, времеви график и включени очаквани разходи;

3. пчеларските сдружения, групите и организациите на производители и техните асоциации са осъществявали дейност поне една година преди датата на кандидатстване;

4. предвидените в проекта цени не превишават обичайните пазарни цени и се определят по реда на чл. 9, ал. 4;

5. разходите за мостри не надвишават 10 на сто от разходите по проекта;

6. материалите и всички документи, насочени към обществеността, носят емблемата на Европейския съюз и знамето на Република България, както и следния текст на български език: "ФИНАНСИРАНО С ПОМОЩТА НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ И НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ";

7. при заявено за подпомагане лого същото следва да се използва върху всички информационни и рекламни материали и на интернет страницата на дружеството;

8. при извършване на пазарно проучване по т. 1, буква "з" резултатите се публикуват на интернет страница, като се посочва съответният сайт.

(3) При извършване на дейността по чл. 4, т. 9 не се допуска:

1. реализиране на търговска дейност по смисъла на Търговския закон;

2. реклама на конкретно предприятие и търговска марка.

Чл. 40. Финансовата помощ за един проект е до 80 % от реално извършените и одобрени разходи и не надвишава 25 664,66 лв.

Глава шеста

РЕД ЗА КАНДИДАТСТВАНЕ

Чл. 41. (1) Кандидатите за финансово подпомагане по интервенциите от Стратегическия план подават единно заявление за подпомагане по образец, одобрен със заповед на изпълнителния директор на ДФ "Земеделие", в зависимост от дейността, по която се кандидатства, и прилагат към него документите, посочени в образеца. Заявлението се публикува на интернет страницата на ДФ "Земеделие" и е достъпно за попълване в Системата

за електронни услуги (СЕУ).

(2) Заявлението за подпомагане по ал. 1 се подписва с квалифициран електронен подпис и се подава чрез индивидуалния профил на кандидата в СЕУ:

1. от кандидата;
2. чрез законен представител на кандидата;
3. чрез упълномощено в СЕУ от кандидата лице.

(3) Комуникацията между ДФ "Земеделие" и кандидатите, в т.ч. съобщаването на индивидуалните административни актове, издадени от изпълнителния директор на ДФ "Земеделие" или от оправомощените от него длъжностни лица, се извършва чрез съобщение в СЕУ в индивидуалния профил на кандидата, като към съобщението се прикачва съответният акт или в него се препраща към публикувания в системата акт.

(4) Индивидуалните административни актове по ал. 3 се считат за връчени с изтегляне на съобщението от СЕУ, а останалата кореспонденция се счита за връчена с изпращане на съобщението в СЕУ.

(5) В случай че в периода на прием по чл. 44, ал. 1 кандидат е подал повече от едно заявление за подпомагане, ДФ "Земеделие" разглежда само последното постъпило заявление, като предходните се считат за оттеглени.

(6) Приетите заявления за подпомагане получават уникален идентификационен номер с отбелязани дата, час и минута на регистрацията им в Интегрираната система за администриране и контрол (ИСАК).

Чл. 42. (1) Кандидатите за дейността по чл. 4, т. 8 подават своите изследователски проекти до председателя на ССА за оценка на проектите и издаване на положително становище в резултат на оценката.

(2) Комисия от ССА със състав, определен със заповед на председателя на ССА, извършва оценка на представените по ал. 1 изследователски проекти съгласно приложение № 7 и класира кандидатите. Кандидатът с най-висока оценка получава от комисията положително становище за одобрение и право да подаде заявление за подпомагане в ДФ "Земеделие". Останалите кандидати се уведомяват писмено за резултатите от проведеното класиране.

(3) Изследователските проекти по ал. 1 съдържат:

1. тема и продължителност на проекта;
2. включените участници в дружеството, регистрирано по ЗЗД;
3. информация за състава на научноизследователския колектив;
4. анотация – подробно описание на проблема с включена литературна справка, в т.ч. описание на размера на потенциалните ползи за пчеларството;
5. цели, задачи и дейности по проекта;
6. материали и методика на работа;
7. очаквани резултати от изпълнението на проекта;
8. работна програма, включително времеви график на предвидените дейности;
9. подробен финансов план с обосноваване на разходите по дейности;
10. използвана литература.

(4) Изпълнените изследователски проекти се представят от кандидата на комисията по ал. 2 за оценка на изпълнението на заложените дейности, потенциалните ползи за пчеларството от тяхното реализиране и на резултатите от изпълнението им, като критериите за оценка на изпълнението на проектите се определят със заповед на председателя на ССА, която се публикува на интернет страницата на академията.

(5) Резултатите от подпомогнатите изследователски проекти се представят от ползвателя на помощта в Министерството на земеделието и храните в срок до един месец след окончателното изплащане на финансовата помощ с право на публикуването им на официалната интернет страница на министерството.

Чл. 43. Документите за кандидатстване за подпомагане по чл. 41, ал. 1 и документите за плащане на финансовата помощ по чл. 52, ал. 1 отговарят на следните изисквания:

1. прилагат се оригинални електронни документи или сканирани копия на документи;
2. представят се на български език; в случаите, в които оригиналният документ е изготвен на чужд език, същият се придружава с превод на български език, извършен от заклет преводач, а когато документът е официален по смисъла на Гражданския процесуален кодекс, е легализиран или с апостил.

Чл. 44. (1) Изпълнителният директор на ДФ "Земеделие" определя със заповед периода за прием на заявления за подпомагане по чл. 41, ал. 1, който е не по-кратък от 5 работни дни, с точни дати и часове за началото и края на периода, като се посочва и бюджетът за съответния период на прием. Заповедта се публикува на интернет страницата на ДФ "Земеделие".

(2) Изпълнителният директор на ДФ "Земеделие" със заповед може да удължи срока на приема по ал. 1 или да отвори нов прием.

(3) Държавен фонд "Земеделие" обявява приема на заявления за подпомагане със съобщение, което се публикува на неговата интернет страница и се поставя на общодостъпно място в областните дирекции на ДФ "Земеделие" не по-късно от 10 календарни дни преди началото на всеки прием. Съобщението включва линкове към образците на документите за кандидатстване.

Чл. 45. (1) В случай че след периода на прием по чл. 44, ал. 1 в заявление за подпомагане бъде установена нередовност или липса в подадените документи, както и при необходимост от предоставяне на допълнителни документи поради непълнота и неяснота на заявени данни и посочени факти, ДФ "Земеделие" уведомява с мотивирано писмо кандидата, който в срок до 15 дни от връчването трябва да представи исканите документи и разяснения.

(2) Писмото по ал. 1 се съобщава в СЕУ в индивидуалния профил на кандидата, като към съобщението се прикачва съответният документ или в него се препраща към публикувания в системата документ. Писмото се счита за връчено с изпращане на съобщението в СЕУ. Отговорът на писмото, както и необходимите документи и разяснения от кандидата се изпращат чрез СЕУ.

(3) В случай че кандидатът не отстрани нередовностите и/или липсите на документите и/или непълнотите и неяснотите на заявените данни и посочените факти до изтичане на срока по ал. 1, ДФ "Земеделие" отказва финансиране или финансовата помощ се намалява за частта от нея, засегната от неотстранените нередовности.

Чл. 46. (1) След подаване на заявлението за подпомагане, но не по-късно от два месеца след края на съответния период на прием на заявления, ДФ "Земеделие" извършва:

1. административни проверки на представените документи, на заявените данни и на други обстоятелства, свързани със заявлението за подпомагане;
2. проверки на място на част от приетите заявления за подпомагане за установяване съответствие на фактическото положение с представените документи в съответствие с чл. 60, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2021/2116;
3. одобрява или отхвърля заявлението за подпомагане въз основа на съответствието на заявлението за подпомагане и приложените към него документи с критериите за допустимост по съответните интервенции.

(2) Срокът по ал. 1 може да бъде удължен:

1. когато е изпратено писмо за отстраняване на нередовности, като в случая се удължава със срока за получаване на отговор;
2. със заповед на изпълнителния директор на ДФ "Земеделие", в случай че по дадено заявление е необходимо

становище на държавни органи или на други институции, както и когато в резултат от проверките по ал. 1 са събрани документи и/или информация, които създават съмнение за нарушение;

3. когато е направено възражение срещу резултатите от извършена проверка на място по реда на чл. 47, ал. 7.

Чл. 47. (1) Проверките на място по чл. 46, ал. 1, т. 2 се извършват от длъжностни лица от ДФ "Земеделие" в присъствието на кандидата, упълномощен негов представител или негов служител.

(2) Проверките на място се обявяват в СЕУ в срок не по-дълъг от 14 дни преди датата на проверката. При проверки на място, включващи пчелни семейства, пчелни майки и/или рояци (отводки), обявяването се извършва в срок не по-дълъг от 48 часа.

(3) Проверките на място могат да се извършват без предварително обявяване по преценка на компетентния орган с оглед на тяхната цел и ефективност.

(4) За всяка проверка на място се изготвя доклад, в който се посочват констатациите от извършената проверка относно съответствието на представените документи и фактическите обстоятелства.

(5) Докладът по ал. 4 съдържа информация за:

1. проверени дейности/активи по интервенциите по чл. 4, заявени за подпомагане;
2. кандидата или представителя на кандидата на проверката и проверяващите експерти;
3. дата на уведомяване на кандидата за проверката на място;
4. констатирани факти и обстоятелства по време на проверката;
5. критерии за съответствие, които са обект на проверката.

(6) Докладът по ал. 5 се предоставя на кандидата чрез съобщение в индивидуалния му профил в СЕУ.

(7) В случай че кандидатът не е съгласен с констатациите в доклада от извършената проверка на място, същият може да изпрати възражения до ДФ "Земеделие" чрез СЕУ в 14-дневен срок от датата на изпращане на доклада.

(8) Възраженията по ал. 7 се разглеждат в едномесечен срок, като кандидатите се уведомяват за резултатите в срок до 5 работни дни чрез СЕУ.

Чл. 48. (1) За оценяване на предложените със заявлението за подпомагане разходи за дейността по чл. 4, т. 8 изпълнителният директор на ДФ "Земеделие" може да определи със заповед комисия за оценка на разходите, която да се произнесе по тяхната допустимост и обосновааност. В състава на комисията се включват лица, притежаващи квалификация и професионален опит в съответната област.

(2) Когато сумата на исканата финансова помощ за интервенциите по чл. 4, т. 3, т. 4, буква "а", т. 5 и 7 надхвърля бюджета, определен по чл. 5, заявленията за подпомагане се класират съгласно критериите за оценка по приложение № 8 и се одобряват в низходящ ред. Заявленията с еднакъв брой точки, за които е установен недостиг на средства, се класират по реда на постъпването им. Класираните заявления за подпомагане с еднакъв брой точки и еднакво време на постъпване, за които е наличен частичен разполагаем бюджет, се одобряват след изменение на бюджета, определен в Стратегическия план със заповедта по чл. 5 на министъра на земеделието и храните.

(3) Когато сумата на исканата финансова помощ за интервенциите по чл. 4, т. 1, 2, т. 4, буква "б", т. 6 и 9 надхвърля бюджета, определен по чл. 5, финансовата помощ се намалява за всяко от заявленията с еднакъв процент, отразяващ съотношението на недостига спрямо бюджета по интервенцията. Процентът на намаляване на финансовата помощ за заявленията по съответната интервенция се определя със заповед на изпълнителния директор на ДФ "Земеделие".

(4) В случай че изпълнението на критериите за оценка по ал. 2 е станало основание за класиране на заявление пред други заявления, кандидатът с класираното заявление се задължава да поддържа съответствие с

критериите за оценка по приложение № 8 до изплащане на одобрената финансова помощ по чл. 54, ал. 1, т. 4.

(5) В случай че след обработка на заявленията се установи излишък на средства от бюджета по някоя от интервенциите/дейностите, същият може да се преразпредели към друга интервенция/дейност, по която има недостиг, със заповед на министъра на земеделието и храните по реда на чл. 6.

(6) Изпълнителният директор на ДФ "Земеделие" може да сключва договори по заявления за подпомагане, които са класирани по реда на ал. 3 и за които е установен недостиг на средства до размера на преразпределения по ал. 5 бюджет. Сключването на договорите се извършва в низходящ ред на базата на класирането по ал. 3.

Чл. 49. (1) Изпълнителният директор на ДФ "Земеделие" одобрява или отхвърля заявлението за подпомагане с уведомително писмо, което подлежи на оспорване пред компетентния съд по реда на Административнопроцесуалния кодекс, като оспорването не спира неговото изпълнение.

(2) Изпращането на писмото се извършва чрез съобщение в СЕУ в индивидуалния профил на кандидата, като към съобщението се прикачва електронно подписаното писмо или в него се препраща към публикувания в системата документ. Писмото се счита за връчено с изтегляне на съобщението в СЕУ.

(3) Заявлението за подпомагане може да получи пълен или частичен отказ за финансиране при:

1. липса или нередовност на документите или при непълнота или неяснота на заявените данни и посочените факти, установени при проверките по чл. 46, ал. 1, т. 1 и 2;
2. несъответствие с условията за подпомагане по съответната дейност, описани в раздели I – IX от глава пета;
3. неотстраняване на нередовностите и непълнотите в срока по чл. 45, ал. 1;
4. недостатъчен бюджет по интервенцията/действието;
5. несъответствие с изискванията на чл. 10 и 11.

(4) В срок до 15 работни дни от получаване на писмено уведомление за одобрение на заявлението за подпомагане кандидатът е длъжен да подпише договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ.

(5) В случаите на частичен отказ по ал. 3 кандидатът има право да сключи договор за предоставяне на финансова помощ за одобрената част от заявлението.

(6) След изтичане на срока по ал. 4 кандидатът губи право на подпомагане и може да кандидатства отново за финансиране на същата дейност съгласно чл. 11.

Чл. 50. (1) Министърът на земеделието и храните по предложение на ДФ "Земеделие" със заповед може да определи бюджет за сключване на договори над бюджета по чл. 5 на базата на анализ на резултатите от предходни приеми относно:

1. откази или частично неизпълнение или неподадени заявления за плащане от страна на ползватели на помощта по сключени договори с ДФ "Земеделие", и
2. редукии в резултат на извършени проверки по подадени заявления за плащане и откази от ДФ "Земеделие".

(2) Договорите по ал. 1 се сключват от изпълнителния директор на ДФ "Земеделие".

(3) Договорите над бюджета по ал. 1 се сключват под условие, че финансовата помощ ще бъде изплатена при наличие на финансов ресурс. Сключването на договорите се извършва в низходящ ред на базата на заявленията, класирани по чл. 48, ал. 2.

(4) Във всички случаи изплатената финансова помощ от бюджетите по чл. 5, чл. 48, ал. 5 и чл. 50, ал. 1 не надхвърля общия годишен бюджет по Стратегическия план.

Глава седма

ИЗПЛАЩАНЕ НА ФИНАНСОВАТА ПОМОЩ И КОНТРОЛ ВЪРХУ ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ПРОЕКТИТЕ

Раздел I

Изплащане на финансовата помощ

Чл. 51. (1) Финансовата помощ се изплаща след извършване на цялата инвестиция и/или разход по всяка от дейностите от интервенциите по чл. 4.

(2) Финансовата помощ не се изплаща на ползватели на помощта, за които е установено изкуствено създаване на условия за подпомагане, включително функционална несамостоятелност, с оглед получаване на предимство за получаване на помощта.

(3) Финансовата помощ се изплаща, в случай че в ИСАК няма данни за наличие на двойно финансиране на дейностите/активите, предмет на подпомагане по интервенциите по чл. 4.

Чл. 52. (1) За получаване на еднократно плащане ползвателят на помощта подава в срок до 31 август на текущата финансова година заявление за плащане по образец, утвърден от изпълнителния директор на ДФ "Земеделие", в зависимост от дейността, по която кандидатства, и прилага документите, посочени в образца. Заявлението се публикува на интернет страницата на ДФ "Земеделие" и е достъпно за попълване в СЕУ.

(2) При подаване на заявление за плащане в СЕУ ползвателите по дейностите по чл. 4, т. 1 и 9 представят:

1. доклад за изпълнението на проекта;

2. материалите и всички документи, насочени към обществеността, които са заявени за подпомагане по дейностите.

(3) При подаване на заявление за плащане ползвателите по дейността по чл. 4, т. 8 представят:

1. доклад за изпълнението на проекта;

2. резултатите от научноприложните изследвания;

3. материалите и всички документи, насочени към обществеността, които са заявени за подпомагане по дейността;

4. оценка за изпълнението на проекта по чл. 42, ал. 4.

Чл. 53. (1) Заявлението за плащане по чл. 52, ал. 1 се подписва с квалифициран електронен подпис и се подава чрез индивидуалния профил на кандидата в СЕУ:

1. от кандидата;

2. чрез законен представител на кандидата;

3. чрез упълномощено в СЕУ от кандидата лице.

(2) Кандидатът има право да подаде отделно заявление за плащане за всяка една дейност по чл. 4.

(3) При подаване на заявление за плащане ползвателят на помощта получава идентификационен номер на заявлението.

Чл. 54. (1) В срок до 90 дни от подаване на заявлението за плащане по чл. 52, ал. 1 и не по-късно от 15 октомври на текущата финансова година ДФ "Земеделие":

1. извършва административни проверки на представените документи, заявените данни и други обстоятелства, свързани със заявлението за плащане;

2. извършва проверки на място на част от приетите заявления за плащане за установяване съответствие на фактическото положение с представените документи по реда на чл. 47 и в съответствие с чл. 60, параграф 1 от

3. одобрява или мотивирано отказва плащането въз основа на установените фактическо съответствие и съответствие по документи между одобреното заявление за подпомагане и извършените разходи;

4. изплаща одобрената финансова помощ по представена от ползвателя собствена банкова сметка.

(2) Проверките по ал. 1, т. 2 се извършват въз основа на извадка, включваща произволно избрана част от подадените заявления и част, избрана чрез риск-анализ, като извадката представлява най-малко 3 на сто от приетите заявления.

(3) В случай че след приемане на заявлението за плащане бъде установена нередовност или липса на подадените документи, както и при необходимост от предоставяне на допълнителни документи, поради непълнота и неяснота на заявени данни и посочени факти, ДФ "Земеделие" уведомява с мотивирано писмо кандидата в СЕУ, който в срок до 15 дни от връчването му трябва да отстрани констатираните нередовности, непълноти или неясноти чрез представяне на допълнителни документи.

(4) Писмото по ал. 3 се съобщава в СЕУ в индивидуалния профил на кандидата, като към съобщението се прикачва съответният документ или в него се препраща към публикувания в системата документ. Писмото се счита за връчено с изпращане на съобщението в СЕУ. Отговорът на писмото, както необходимите документи и разяснения от кандидата се изпращат чрез СЕУ.

(5) Срокът по ал. 1 може да бъде удължен:

1. когато е изпратено писмо за отстраняване на нередовности, като в случая се удължава със срока за получаване на отговор;

2. със заповед на изпълнителния директор на ДФ "Земеделие", в случай че по дадено заявление е необходимо становище на държавни органи или на други институции, както и когато в резултат от проверките по ал. 1, т. 1 и 2 са събрани документи и/или информация, които създават съмнение за нарушение и/или за функционална несамостоятелност.

Чл. 55. (1) Размерът на плащанията се изчислява въз основа на одобрените и реално извършени разходи.

(2) Изпълнителният директор на ДФ "Земеделие" отказва изплащането на част или на целия размер на помощта, когато:

1. установи нередовност на документите или непълнота, или неяснота на заявените данни и посочените факти;

2. установи неизпълнение на поетите с договора по чл. 49, ал. 4 и 5 задължения;

3. ползвателят на помощта не отстрани непълнотите и нередовностите в срока по чл. 54, ал. 3;

4. дейностите и разходите по тях не са осъществени в периода по чл. 5 за съответната финансова година;

5. установи, че ползвателят на помощта е укрил факти и обстоятелства, които биха довели до отхвърляне на заявлението му за подпомагане;

6. установи неправомерно договориран разход с ДФ "Земеделие", който е недопустим съгласно изискванията, включени в Стратегическия план и в тази наредба;

7. установи, че за одобрения разход ползвателят на помощта се подпомага и по други програми, държавни помощи и интервенции за безвъзмездна финансова помощ с публични средства, независимо от източника на финансовите средства;

8. установи, че ползвателят на помощта не отговаря на условията в чл. 10 и 11 и раздели I – IX от глава пета към момента на подаване на заявлението за плащане, както и при непредставяне на документи, посочени в заявлението по чл. 52, ал. 1;

9. при осъществяване на контрола по чл. 54, ал. 1, т. 1 и 2 установи нередовност на документите или непълнота, или неяснота на заявените данни и посочените факти в заявлението за плащане;

10. при осъществяване на контрола съгласно чл. 14, ал. 15 установи нарушения при провеждането на процедурите за възлагане на обществени поръчки със заповед за налагане на финансова корекция;

11. при извършената проверка по чл. 54, ал. 1, т. 2 не са установени на място заявените за подпомагане активи;

12. установи, че заявените дейности са реализирани в противоречие с приложимата национална нормативна уредба и правото на Европейския съюз.

(3) В случай на отказ от изплащане на финансовата помощ ползвателят на помощта няма право да подаде друго заявление за плащане за същата дейност по реда на чл. 52, ал. 1.

Раздел II

Изпълнение на дейностите по заявлението и контрол върху изпълнението

Чл. 56. Ползвателят на помощта следва да извърши одобрените разходи в периода по чл. 5 за съответната финансова година, за която се кандидатства за подпомагане.

Чл. 57. (1) Искане за промяна на договора за предоставяне на финансова помощ може да бъде подадено не по-късно от 30 юни на финансовата година, за която се кандидатства за подпомагане. Искането се изпраща чрез СЕУ, като се прилагат доказателствата, необходими за преценката на неговата основателност.

(2) Искането по ал. 1 се извършва през индивидуалния профил на кандидата в СЕУ и се счита за връчено с изпращане на съобщението в СЕУ.

(3) След разглеждане на представените документи по ал. 1 от служители на ДФ "Земеделие" кандидатът получава в профила си известие за промяна на договора или мотивиран отказ.

(4) Не се допуска изменение и/или допълнение на договора за предоставяне на финансова помощ, което:

1. засяга основната дейност и/или променя предназначението на одобрените разходи;

2. води до несъответствие с дейностите, изискванията за подпомагане и критериите за оценка, определени в тази наредба;

3. води до увеличение на стойността на договорената финансова помощ;

4. е свързано с пълен отказ за извършване на дейност/и от интервенциите по подписан договор, в случай че това не се дължи на форсмажорни обстоятелства.

Чл. 58. (1) Ползвателят на помощта е длъжен да съхранява оригиналите на всички документи, свързани с подпомаганите дейности, най-малко 3 години след изплащане на финансовата помощ от ДФ "Земеделие".

(2) Ползвателят на помощта е длъжен да предоставя на ДФ "Земеделие" всяка поискана информация, свързана с подпомаганата дейност.

Чл. 59. (1) Ползвателят на помощта, получил подпомагане по чл. 4, т. 3, т. 4, буква "а", т. 5 и 7 за закупуване на рояци/отводки по чл. 33, ал. 1, т. 2 и 3, се задължава за срок от 3 години след изплащане на финансовата помощ от ДФ "Земеделие" да:

1. използва активите, които са обект на подпомагане, по предназначение;

2. не продава, дарява или преотстъпва ползването на активите, които са обект на подпомагане, под каквато и да е форма, с изключение на случаите, когато това се изисква по закон;

3. не преустановява подпомогнатата дейност.

(2) Членовете на пчеларски сдружения, кооперации, групи и организации на производители и техни асоциации, получили подпомагане по чл. 4, т. 4, буква "а" и т. 5, се задължават за срок от 3 години след изплащане на финансовата помощ от ДФ "Земеделие" да спазват изискванията по ал. 1.

(3) В случаите, когато ползвателите са признати групи и организации на производители и техни асоциации, преотстъпване ползването на активите – предмет на подпомагане на съдружниците и/или акционерите, и/или членовете на юридическите лица – кандидати, не се смята за неизпълнение на задължението по ал. 1, т. 2.

(4) Ползвателят на помощта, получил подпомагане по чл. 4, т. 1, буква "в", се задължава да разпространи отпечатания/ите наръчник/ци за добри практики или да осигури публикуване на интернет страница за срок от 3 години след изплащане на финансовата помощ от ДФ "Земеделие".

Чл. 60. (1) Контрол за изпълнение на условията по договора за предоставяне на финансова помощ и на документите, свързани с подпомаганата дейност, могат да упражняват служители на ДФ "Земеделие", Министерството на земеделието и храните, Сметната палата, Европейската комисия, Европейската сметна палата и Европейската служба за борба с измамите, одитни и сертифициращи органи.

(2) На контрол по ал. 1 подлежат ползвателите на помощта и техните контрагенти по подпомаганите дейности.

(3) При пълно неизпълнение на задължения за извършване на разходите по дадена дейност по сключен договор кандидатът се лишава от право на подпомагане за същата дейност за следващата финансова година.

Чл. 61. (1) Държавен фонд "Земеделие" упражнява контрол след извършване на плащанията по заявленията, финансирани по чл. 4, т. 3, т. 4, буква "а", т. 5 и 7 за закупуване на рояци/отводки по чл. 33, ал. 1, т. 2 и 3, чрез извършване на административни проверки и проверки на място в съответствие с чл. 60 от Регламент (ЕС) 2021/2116.

(2) Проверки по ал. 1 могат да се извършват до изтичането на третата година считано от датата на извършване на плащането по договора за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ. Обект на проверките след плащане е изпълнението на задълженията по чл. 58 и 59.

Чл. 62. (Доп. – ДВ, бр. 74 от 2023 г., в сила от 29.08.2023 г.) Ползвателят на помощта, получил подпомагане, дължи връщане по реда на чл. 73 от Закона за подпомагане на земеделските производители на вече изплатени суми заедно със законната лихва върху тях, когато не изпълни свое нормативно установено или договорно задължение, както и в следните случаи:

1. представена е декларация с невярно съдържание и/или документ с невярно съдържание, неистински или подправен документ и/или изкуствено са създадени условия за получаване на финансова помощ, за извличане на облага в противоречие с изискванията на тази наредба;

2. получена е финансова помощ и от друг източник за дейностите и активите, финансирани по интервенциите по чл. 4;

3. променен е предметът на подпомаганата дейност;

4. придобитите по одобрения проект активи не се използват по предназначение.

Чл. 63. (1) В случай че се установи неизпълнение на задължения по чл. 58 и 59, ДФ "Земеделие" уведомява писмено чрез СЕУ ползвателя на помощта за констатираното неизпълнение и за санкциите, които се налагат за този случай.

(2) Ползвателят на помощта не се санкционира, когато отстрани или преустанови нарушенията по ал. 1 в едномесечен срок, но не по-късно от изтичане на 3 години от изплащане на финансовата помощ.

(3) В случай че ползвателят на помощта не отстрани или не преустанови нарушенията по ал. 1 и в срока по ал. 2, дължи връщане на получената финансова помощ заедно със законната лихва върху нея.

Чл. 64. (1) Страните по договора за предоставяне на финансова помощ не отговарят за неизпълнение на задължения по него, когато неизпълнението се дължи на форсмажорни обстоятелства и са спазени изискванията по ал. 2.

(2) Ползвателят на помощта или упълномощено от него лице е длъжен писмено да уведоми в СЕУ ДФ "Земеделие" за възникването на форсмажорни обстоятелства и да приложи достатъчно доказателства в срок до

10 работни дни от датата на възникване на събитието.

Глава осма

МОНИТОРИНГ И ДОКЛАДВАНЕ

Чл. 65. Държавен фонд "Земеделие" отчита прилагането на интервенциите по Стратегическия план в сектора на пчеларството пред Европейската комисия чрез Информационен модул за мониторинг при спазване изискванията на Регламент (ЕС) 2021/2115.

ДОПЪЛНИТЕЛНА РАЗПОРЕДБА

§ 1. По смисъла на тази наредба:

1. "Агресори" са насекоми, птици и бозайници, които нанасят вреда на пчелите, пилото и пчелните продукти.
2. "Демонстрационен обект" е всяко място, регистрирано в съответствие с действащото национално законодателство, на чиято територия се извършва демонстрационна дейност, свързана с процеса по отглеждане, преработка и/или предлагане на пазара на пчелни продукти.
3. "Дейности, свързани с производство на кошери" са следните дейности, извършвани по занятие:
  - а) производство на кошери и части за тях;
  - б) търговия с кошери и части за тях.
4. "Заселен пчелен кошер" е кошер, който съдържа най-малко:
  - а) пчелна майка;
  - б) 800 g пчели, от които най-малко 50 % млади;
  - в) 3 пити за Дадан Блат или 4 пити за многокорпусен кошер със светла до тъмнокафява воцина, с най-малко 20 dm² пило, от което 50 % запечатано.
5. "Зимна смъртност" е загуба с повече от 10 % от броя на зимените пчелни семейства, установени към есенен профилактичен преглед, спрямо броя им, установен при пролетния профилактичен преглед, като загубата не се дължи на заболяванията вароатоза и нозематоза.
6. "Изкуствено създаване на условия" е всяко създадено условие по смисъла на чл. 62 от Регламент (ЕС) 2021/2116.
7. "Кандидат" е лице, което е подало заявление за подпомагане по интервенциите от Стратегическия план в сектора на пчеларството.
8. "Ползвател" е лице, за което е одобрена или на което е изплатена финансова помощ по интервенциите от Стратегическия план в сектора на пчеларството.
9. "Пчеларска платформа" е метална конструкция, предназначена да носи монтирани на нея пчелни кошери.
10. "Пчеларско ремарке" е специализирано превозно средство, предназначено да се тегли от моторно превозно средство и да носи като товар пчелни кошери или сменяеми пчеларски платформи с монтирани на тях пчелни кошери.
11. "Референтни цени" са цени, които представляват максималният размер на конкретен вид разход/актив, определен чрез пазарно проучване.
12. "Свързани лица" са тези, които се намират в следната свързаност:
  - а) едното лице участва в управлението на дружеството на другото;

- б) са съдружници;
- в) съвместно контролират пряко трето лице;
- г) участват пряко в управлението или капитала на друго лице търговец по смисъла на Търговския закон, поради което между тях могат да се уговорят условия, различни от обичайните;
- д) едното лице притежава повече от половината от броя на гласовете в общото събрание на другото лице;
- е) са лица, чиято дейност се контролира пряко или косвено от трето физическо или юридическо лице;
- ж) са лица, едното от които е търговски представител на другото;
- з) са съпрузи или лица, които се намират във фактическо съжителство, роднини по права линия, по съребрена линия – до втора степен включително.

13. "Съпоставими оферти" са оферти, които съдържат еднотипни основни технически характеристики, които са с отклонение до 15 %.

14. "Финансова година" е 12-месечният период, започващ на 16 октомври и завършващ на 15 октомври следващата година.

15. "Форсмажорни обстоятелства" са:

- а) тежко природно бедствие или тежко метеорологично събитие, които са засегнали сериозно стопанството;
- б) случайно унищожение на постройките за животни на стопанството;
- в) поява на епизоотия, болест по растенията или вредител по растенията, която е засегнала част или всички селскостопански животни или земеделски култури на ползвателя на помощта;
- г) отчуждаване на цялото стопанство или на голяма част от стопанството, ако това отчуждаване не е могло да бъде предвидено към деня на подаване на заявлението;
- д) смърт на ползвателя на помощта;
- е) дългосрочна професионална нетрудоспособност на ползвателя на помощта.

16. "Функционална несамостоятелност" е налице при изкуствено разделяне на производствените и технологичните процеси в различни проекти или при установяване ползването на обща инфраструктура, финансирана по Стратегическия план, с цел осъществяване на предимство за получаване на подпомагане по плана.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 2. За финансовата 2023 година:

1. Подпомагането по чл. 33, ал. 1, т. 3 по дейност "Запазване/възстановяване и/или увеличаване броя на пчелните семейства" от интервенция "Действия за запазване или увеличаване на наличния брой пчелни кошери в Съюза, включително развъждане на пчели" не се прилага.
2. В случай че сумата на заявената финансова помощ за интервенциите по чл. 4 надхвърля бюджета, определен по чл. 5, финансовата помощ се намалява по реда на чл. 48, ал. 3.
3. (Нова – ДВ, бр. 74 от 2023 г., в сила от 29.08.2023 г.) Сроктът за подаване на заявление за плащане по чл. 52, ал. 1 е до 30 септември.
4. (Нова – ДВ, бр. 98 от 2023 г., в сила от 24.11.2023 г.) Приемът на заявления за плащане по чл. 52, ал. 1 за кандидати, които в срока по т. 3 имат двустранно подписан договор за предоставяне на финансова помощ с ДФ "Земеделие", но не са подали заявления за плащане в същия срок, е 5 дни.

§ 3. Наредбата се издава на основание чл. 66 във връзка с чл. 65, т. 2 от Закона за подпомагане на земеделските производители.

§ 4. Наредбата влиза в сила от деня на обнародването ѝ в "Държавен вестник".

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

към Наредбата за изменение и допълнение на Наредба 8 от 2023 г.

за условията и реда за прилагане на интервенциите от Стратегическия

план за развитие на земеделието и селските райони

за периода 2023 – 2027 г. в сектора на пчеларството

(ДВ, бр. 98 от 2023 г., в сила от 24.11.2023 г.)

§ 4. Срокът по § 2, т. 4 започва да тече от първия работен ден, следващ влизането в сила на наредбата.

Приложение 1

към чл. 9, ал. 1

(Изм. – ДВ, бр. 74 от 2023 г.,

в сила от 29.08.2023 г.)

Определяне на референтни цени без ДДС на допустими разходи/активи от интервенциите по чл. 4, т. 2, 3, т. 4, буква "а", т. 5 и 7

Пазарно проучване се извършва за определяне на референтни цени без ДДС на допустими за подпомагане разходи/активи от интервенциите по чл. 4, т. 2, 3, т. 4, буква "а", т. 5 и 7 от настоящата наредба.

Референтни цени на допустимите за подпомагане видове разходи/активи се определят в левове без ДДС. При изчислението им се анализират получените оферти, като в случай че оферентът е посочил, че цената съдържа начислен ДДС, същият се изключва.

Пазарното проучване включва начина на събиране и изчисление на референтни цени без ДДС, в зависимост от вида на разхода/актива, неговите характеристики, в т.ч. технически, по отделните интервенции, както следва:

I. "Борба срещу агресорите и болестите в кошера, особено срещу вароатозата"

Извършва се пазарно проучване относно актуалните пазарни цени на:

1. ветеринарни лекарствени продукти срещу вароатозата, лицензирани за употреба съгласно националното и/или европейското законодателство;
2. тестери за установяване на степен на опаразитеност с акара *Varroa destructor* в кошера;
3. средства за борба срещу агресорите и болестите в кошера извън вароатозата, лицензирани за употреба съгласно националното и/или европейското законодателство.

По интервенцията се проучват актуалните пазарни цени на регистрирани ВЛП и средства за борба срещу агресорите и болестите в кошера извън вароатозата по т. 1 и 3, които са публикувани на официалната интернет страница на БАБХ, в Регистъра на лицензираните за употреба ветеринарномедицински продукти в Република България – https://bfsa.egov.bg/wps/portal/bfsa-web/registers/reg_vmp, за които е посочено приложение за пчелни семейства.

II. "Подновяване на пчелните кошери в Съюза, включително развъждане на пчели" и "Действия за запазване или увеличаване на наличния брой пчелни кошери в Съюза, включително развъждане на пчели"

Извършва се пазарно проучване относно актуалните пазарни цени на пчелни рояци (отводки), пчелни майки и нови празни кошери, в т.ч. елементи на кошери от по-долу определените модели, окомплектовка и размери:

1. Модели кошери с окомплектовка:

а) Лангстрот-Рут комплект, с части на комплекта – 3 корпуса, дъно, капак, покривна

- табла;
- б) Дадан Блат комплект, с части на комплекта – плодник, 2 магазина или 2 корпуса, дъно, капак, покривна табла;
- в) Лангстрот-Рут комплект, с части на комплекта – 2 корпуса, дъно, капак, покривна табла;
- г) Дадан Блат комплект, с части на комплекта – плодник, 1 магазин или 1 корпус, дъно, капак, покривна табла;
- д) Фарар комплект, с части на комплекта – 4 корпуса, дъно, капак, покривна табла.
- Размерите на плодник и магазин на Дадан Блат модел кошери и на корпус на Лангстрот-Рут и Фараров модел кошери са съгласно приложение 2 по чл. 21, ал. 5, т. 1 и 2 от наредбата.

2. Отделни части/елементи от окомплектовката на кошерите по т. 1 – капак, покривна табла, дъно, плодник, магазин, корпус, съответстващи на размерите на допустимите модели кошери.

III. "Рационализиране на подвижното пчеларство"

Извършва се пазарно проучване относно актуалните пазарни цени на нови активи: пчеларско ремарке (специализирано превозно средство, предназначено да се тегли от моторно превозно средство и да носи като товар пчелни кошери или сменяеми пчеларски платформи с монтирани на тях пчелни кошери), пчеларска платформа (метална конструкция, предназначена да носи монтирани на нея пчелни кошери) и система прикачен инвентар – пчеларско ремарке (колесар) и пчеларска платформа.

За целите на пазарното проучване се обособяват следните групи на база капацитет на инвентара за подвижно пчеларство, както следва:

- 1 група – вместимост 10 кошера;
- 2 група – вместимост над 10 кошера и до 20 кошера;
- 3 група – вместимост 21 и повече кошера.

IV. "Инвестиции в материални и нематериални активи"

Извършва се пазарно проучване относно актуалните пазарни цени на нови активи по видове с показатели за оценка и капацитет, както следва:

- 1. Центрофуга с показатели за оценка:
  - а) начин на задвижване: електрическа или ръчна;
  - б) разположение на рамките: радиална, хордиална и касетъчна;
  - в) материал на изработка на съда: INOX (хромникел);
  - г) капацитет: брой магазинни рамки.

1.1. Хордиални

Вид	Задвижване
до 4 плодникови* ДБ рамки/вкл. 8 магазинни* рамки	ръчно задвижване
до 4 плодникови* ДБ рамки/вкл. 8 магазинни* рамки	ел. задвижване

1.2. Радиални

Вид	Задвижване
до 12 магазинни рамки вкл.	ел. задвижване
от 13 до 30 магазинни* рамки вкл.	ел. задвижване
от 31 и повече магазинни* рамки	ел. задвижване

1.3. Касетъчни

Вид	Задвижване
до 10 магазинни рамки вкл.	ел. задвижване
от 11 до 16 магазинни* рамки вкл.	ел. задвижване
от 17 и повече магазинни* рамки	ел. задвижване

* Плодникова ДБ рамка – размер: 435/300 мм

* Магазинна рамка – размер: 435/160 мм

2. Нож за разпечатване тип "лястовича опашка" без вана или прав с показатели за оценка:

а) начин за загряване: електрическо, парно, водно или без загряване;

б) материал на изработка: INOX (хромникел).

Вид
парен
с електрическо загряване
с водно загряване
без загряване

3. Матуратор с показатели за оценка:

а) материал на изработка на съда: INOX (хромникел);

б) обем на матуратора в литри или килограми пчелен мед (1 л пчелен мед = 1,4 кг пчелен мед);

в) в комплект с крачета/стойка;

г) без крачета/стойка.

Вид	Вид
до 50 литра вкл. с крачета/стойка	до 50 литра вкл. без крачета/стойка
от 51 до 70 литра вкл. с крачета/стойка	от 51 до 70 литра вкл. без крачета/стойка
от 71 до 100 литра вкл. с крачета/стойка	от 71 до 100 литра вкл. без крачета/стойка
от 101 до 150 литра вкл. с крачета/стойка	от 101 до 150 литра вкл. без крачета/стойка
от 151 литра и повече с крачета/стойка	от 151 литра и повече без крачета/стойка

4. Восъкотопилка за подготовка на восък за изработване на восъчни основи с показатели за оценка:

а) начин за загряване: слънчева, електрическа, парна, водна или с външен източник на топлина;

б) капацитет на восъкотопилката: обем в литри;

в) материал на изработка: INOX (хромникел).

Парни за цели рамки, електрически, водни или с външен източник на топлина

Вид
с работен обем* до 90 литра вкл. (10 плодникови ДБ рамки)
с работен обем* от 91 до 135 литра вкл. (15 плодникови ДБ рамки)
с работен обем* от 136 и повече литра (20 плодникови ДБ рамки)

* Определящ е обемът на работния кош, изчислен в литри.

Слънчеви

Вид
с корпус от INOX
с корпус от друг материал

5. Вана за разпечатване с показатели за оценка:

а) материал на изработка на съда (корпуса): INOX (хромникел);

б) капацитет: дължина.

Вани

Вид
с дължина* до 110 см вкл.
с дължина* от 111 см до 160 см вкл.
с дължина* над 161 см

* Определяща е работната (вътрешна) дължина.

6. Помпа за мед с показатели за оценка:

- а) начин на задвижване: електрическа;
- б) диаметър на съединенията към тръбопровод в мм;
- в) контактните с меда повърхности са изработени от материали, предназначени за контакт с хранителни продукти;
- г) капацитет: литра/час.

Вид
с дебит до 900 л/час вкл.
с дебит над 900 л/час

7. Шнекова преса за восъчни разпечатки с показатели за оценка:

- а) начин на задвижване: електрическа;
- б) възможност за регулиране на оборотите;
- в) контактните с меда повърхности са изработени от материали, предназначени за контакт с хранителни продукти;
- г) капацитет: кг/час.

Вид
до 100 кг/час вкл.
от 101 кг/час до 200 кг/час вкл.

8. Разпечатваща машина (работна глава без вана) с показатели за оценка:

- а) начин на разпечатване: статични ножове, вибриращи ножове и ротационни ножове (метални пластини);
- б) начин на подаване на рамките към ножовете: ръчно или автоматично;
- в) начин на подгръване на ножовете: чрез циркулиращ флуид, чрез циркулираща пара или директно от ел. нагреватели или без подгрев;
- г) контактните с меда и восъка повърхности са изработени от материали, предназначени за контакт с хранителни продукти;
- д) капацитет на разпечатващата машина: брой рамки в минута.

Вид
до 150 рамки на час вкл.
над 150 рамки на час

9. Сушилня за прашец с показатели за оценка:

- а) начина на подгръване: електрическа;
- б) начин на задвижване на въздушния поток: принудително;
- в) контактните с прашеца повърхности са изработени от материали, предназначени за контакт с хранителни продукти;
- г) капацитет – кг/цикъл.

Вид	Корпус
-----	--------

до 5 кг/цикъл вкл.	INOX	друг материал
над 5 кг/цикъл до 10 кг/цикъл вкл.	INOX	друг материал
над 10 кг/цикъл до 20 кг/цикъл вкл.	INOX	друг материал
над 20 кг/цикъл	INOX	друг материал

10. Сепаратор за прашец с показатели за оценка:

- а) вибрационни сепариращи елементи с ел. задвижване;
- б) въздушен поток от вентилатор с ел. задвижване;
- в) възможност за регулиране оборотите на вентилатора;
- г) контактните с прашеца повърхности са изработени от материали, предназначени за контакт с хранителни продукти;
- д) капацитет: кг/час.

Вид
до 10 кг/час вкл.
от 11 до 50 кг/час вкл.

11. Декристализатор с показатели за оценка:

- а) електрическо подгриване;
- б) устройство за регулиране на температурата на процеса;
- в) капацитет: работен (вътрешен) обем в литри или килограми пчелен мед (1 л пчелен мед = 1,4 кг пчелен мед);
- г) тип "Шкаф" – за декристализация на буркани и тенекии;
- д) тип "Вана" – за декристализация на тенекии.

Тип "Шкаф"

Вид
с работен (вътрешен) обем до 70 литра вкл.
с работен (вътрешен) обем от 71 литра до 100 литра вкл.
с работен (вътрешен) обем от 101 литра до 200 литра вкл.
с работен (вътрешен) обем от 201 литра и повече

Тип "Вана"

за 2 тенекии с вместимост минимум 25 кг пчелен мед/бр.
за 4 тенекии с вместимост минимум 25 кг пчелен мед/бр.
за 6 тенекии с вместимост минимум 25 кг пчелен мед/бр.
за 8 тенекии с вместимост минимум 25 кг пчелен мед/бр.

12. Вертикални сита с показатели за оценка:

- а) материал на изработка: INOX (хромникел);
- б) наличие или липса на електрическо подгриване;
- в) устройство за регулиране на температурата на процеса (ако е наличен подгрев);
- г) капацитет: дължина/обем в литри.

Дължина	Вид
---------	-----

до 100 см дължина/100 литра	с подгряване	без подгряване
до 150 см дължина/240 литра	с подгряване	без подгряване

13. Дозираща машина за пакетиране на пчелен мед с показатели за оценка:

- а) контактните с меда и восъка повърхности са изработени от материали, предназначени за контакт с хранителни продукти;
- б) вградена помпа с електрическо задвижване.

Вид	Задвижване
с корпус от INOX (със или без въртяща се маса)	ел. задвижване

14. Ръчна преса за восъчни разпечатки с показатели за оценка:

- а) контактните с меда и восъка повърхности са изработени от INOX (хромникел);
- б) обем на работния цилиндър в литри;
- в) начин на задвижване: ръчно;
- г) начин на предаване на усилието: чрез винт, редуктор или хидравлично.

15. Косачка с показатели за оценка:

Група I съгласно приложение 4 към чл. 27, ал. 1

1. вид "Моторна коса":

а) с електрическо задвижване (акумулаторно или от ел. мрежа 220 V) – без ограничение на мощността;

б) със задвижване от двигател с вътрешно горене (ДВГ) с работен обем до 30 куб. см;

2. вид "Моторна косачка с ротационни ножове":

а) с електрическо задвижване (акумулаторно или от ел. мрежа 220 V) – без ограничение на мощността;

б) със задвижване от ДВГ – с дължина на работния нож до 42 см вкл.

Група II съгласно приложение 4 към чл. 27, ал. 1

1. вид "Моторна коса":

а) с акумулаторно електрическо задвижване – без ограничение на мощността;

б) със задвижване от ДВГ с работен обем до 40 куб. см;

2. вид "Моторна косачка с ротационни ножове":

а) със задвижване от ДВГ, с дължина на ротационния нож над 42 до 50 см вкл.;

3. вид "Моторна косачка с ножове – тип палцови":

а) със задвижване от ДВГ с дължина на работния нож до 110 см.

Група III съгласно приложение 4 към чл. 27, ал. 1

1. вид "Моторна коса":

а) с акумулаторно електрическо задвижване – без ограничение на мощността;

б) със задвижване от ДВГ без ограничение на обема на двигателя;

2. вид "Моторна косачка с ротационни ножове":

а) със задвижване от ДВГ с дължина на ротационния нож над 50 см;

3. вид "Моторна косачка с ножове – тип палцови":

а) със задвижване от ДВГ без ограничение на дължината на работния нож.

Вид "Моторни коси"

(Изм. – ДВ, бр. 74 от 2023 г., в сила от 29.08.2023 г.)

Тип задвижване		Мощност/Работен обем на двигателя
Електрическо задвижване	от ел. мрежа 220 V	без ограничение на мощността
	без ограничение на мощността	
ДВГ	–	до 30 куб. см

Вид "Моторни косачки с ротационни ножове"

Тип задвижване		Дължина на ротационния нож	на	Мощност/работен обем на двигателя
Електрическо задвижване	от ел. мрежа 220 V	-		без ограничение на мощността
	-			
ДВГ	-	до 42 см		без ограничение на обема на двигателя
	над 42 до 50 см вкл.			
	над 50 см			

Вид "Моторни косачки с ножове – тип палцови"

Тип задвижване	Дължина на работния нож	Работен обем на двигателя
ДВГ	до 110 см	без ограничение на обема на двигателя

16. GPS локатори с показатели за оценка:

- а) точност на измерване на позицията;
- б) автоматично известяване при движение;
- в) продължителност на работа с един заряд на батерията;
- г) възможност за включване към допълнителна батерия.

17. Фургон (контейнер) с показатели за оценка:

- а) изработка: здрав метален скелет и стени от термоизолационни панели;
- б) термоизолационните панели са с минимална дебелина от 4 см и са изработени с външни стени от ламарина (пластифицирана, поцинкована, неръждаема и др.), между която има сложен изолационен слой;
- в) монтирана входна плътна затваряща се врата, която не допуска проникването на пчели във вътрешността на фургона;
- г) не са монтирани на колесна база;
- д) размер: до 20 кв. м.

18. Термична камера за лечение на пчели от паразити с показатели за оценка:

- а) начин на затопляне: електрически;
- б) начин на задвижване на въздушния поток: принудително с вентилатор/и;
- в) контактните с пчелите повърхности са изработени от материали, предназначени за контакт с хранителни продукти;
- г) капацитет: брой пчели с пило/цикъл.

19. Система за охрана и видеонаблюдение (комплект: соларен панел, контролер, батерия, рутер, NVR при необходимост, харддиск, ако се ползва NVR, до 4 броя камери) с показатели за оценка:

- а) соларен панел – 250 – 850 W;
- б) контролер – 12 V на изход/10 – 60 A;
- в) батерия – тягова 12 V/80 – 150 A;
- г) рутер – 3G/4G/5G/12 V;
- д) NVR (при необходимост);
- е) харддиск – при използване на NVR;
- ж) Wi-Fi камера.

20. Електронна контролна везна (кантар) за кошер с показатели за оценка:

- а) електрическо хранване: електрическа мрежа или автономно;
- б) периодично измерване теглото на кошера (минимум 2 измервания на 24 часа);
- в) съхраняване на изведените данни на електронен носител (SMS, карта или флаш памет, интернет пространство).

21. Интегрирана система за мониторинг и контрол на пчелните кошери с показатели за оценка:

- а) електрическо хранване: електрическа мрежа или автономно;
- б) електронна система за мониторинг на тегло с минимум три от следните величини: външна температура, външна влажност, вътрешна температура, вътрешна влажност,

атмосферно налягане, осветеност, количество валежи, кошерен шум, трафик на прелката, GPS локация;

в) измерванията се извършват постоянно във времето или на интервали;

г) съхранение на измерените стойности на електронен носител (SMS, карта или флаш памет, интернет пространство);

д) съхранение на данните минимум една година и възможност за архивиране;

е) анализиране и представяне на данните в табличен вид.

Референтните цени се определят в левове без ДДС на базата на пазарно проучване, извършено от изпълнители на услуга по предоставяне на пазарна информация, избрани с процедура по Закона за обществените поръчки, с който Министерството на земеделието и храните има сключен договор. Изпълнителят актуализира ежегодно предоставените осреднени цени на избраните по-горе активи.

Определените референтни цени се ползват за служебни цели от ДФ "Земеделие" за изчисляване на финансовата помощ на съответния разход/актив.

Приложение 2

към чл. 21, ал. 5, т. 1 и 2

Размери на части/елементи на моделите кошери

1. Дадан Блат модел кошер, 12-рамков:

– плодник (вътрешни размери): 450 мм x 450 мм x 310 мм;

– магазин (вътрешни размери): 450 мм x 450 мм x 170 мм.

2. Дадан Блат модел кошер, 10-рамков:

– плодник (вътрешни размери): 450 мм x 376 мм x 310 мм;

– магазин (вътрешни размери): 450 мм x 376 мм x 170 мм.

3. Лангстрот-Рут модел кошер, 10-рамков:

– вътрешни размери на корпуса: 450 мм x 376 мм x 240 мм.

4. Лангстрот-Рут модел кошер, 8-рамков:

– вътрешни размери на корпуса: 450 мм x 305 мм x 240 мм.

5. Фараров модел кошер, 10-рамков:

– вътрешни размери на корпуса: 450 мм x 376 мм x 170 мм.

6. Фараров модел кошер, 8-рамков:

– вътрешни размери на корпуса: 450 мм x 305 мм x 170 мм.

Допуска се до 2 мм отклонение в размерите.

Приложение 3

към чл. 24, ал. 1, т. 1

Прикачен инвентар за подвижно пчеларство, допустим за подпомагане по интервенция "Рационализиране на подвижното пчеларство"

1. Система прикачен инвентар, която включва пчеларско ремарке (колесар) и пчеларска платформа за разполагане на пчелните кошери, съдържаща следните параметри: обща товароподемност, брой на осите на ремаркетото, брой кошери, които могат да бъдат разположени на платформата, размери.

2. Пчеларско ремарке, съдържащо следните параметри: обща товароподемност, брой на осите, брой кошери, които могат да бъдат разположени на ремаркетото, размери.

3. Пчеларска платформа, съдържаща следните параметри: обща товароподемност, брой кошери, които могат да бъдат разположени на платформата, размери.

Приложение 4

към чл. 27, ал. 1

(Изм. – ДВ, бр. 74 от 2023 г.,

в сила от 29.08.2023 г.)

Активи и оборудване, допустими за подпомагане по интервенция "Инвестиции в материални и нематериални активи"

Група I. (Изм. – ДВ, бр. 74 от 2023 г., в сила от 29.08.2023 г.) От 10 до 49 броя пчелни семейства – в размер до 1650 лв.

1. Центрофуга;

2. Нож за разпечатване тип "лястовича опашка" без вана или прав;

3. Матуратор;

4. Восъкотопилка за подготовка на восък за изработване на восъчни основи;

5. Вана за разпечатване;

6. Сушилня за прашец;

7. Ръчна преса за восъчни разпечатки;

8. Декристализатор;

9. Вертикални сита;

10. Косачка:

а) вид "Моторна коса";

- б) вид "Моторна косачка с ротационни ножове";
- 11. GPS локатори;
- 12. Фургон (контейнер);
- 13. Термична камера за лечение на пчели от паразити;
- 14. Система за охрана и видеонаблюдение (комплект: соларен панел, контролер, батерия, рутер, NVR при необходимост, харддиск, ако се ползва NVR, до 4 броя камери);
- 15. Електронна контролна везна (кантар) за кошер;
- 16. Интегрирана система за мониторинг и контрол на пчелните кошери.

Група II. (Изм. – ДВ, бр. 74 от 2023 г., в сила от 29.08.2023 г.) От 50 до 149 броя пчелни семейства – в размер до 2750 лв.

- 1. Центрофуга;
- 2. Нож за разпечатване тип "лястовича опашка" без вана или прав;
- 3. Матуратор;
- 4. Восъкотопилка за подготовка на восък за изработване на восъчни основи;
- 5. Вана за разпечатване;
- 6. Помпа за мед;
- 7. Шнекова преса за восъчни разпечатки;
- 8. Разпечатваща машина (работна глава без вана);
- 9. Сушилня за прашец;
- 10. Сепаратор за прашец;
- 11. Декристализатор;
- 12. Вертикални сита;
- 13. Косачка:
  - а) вид "Моторна коса";
  - б) вид "Моторна косачка с ротационни ножове";
  - в) вид "Моторна косачка с ножове – тип палцови";
- 14. GPS локатори;
- 15. Фургон (контейнер);
- 16. Термична камера за лечение на пчели от паразити;
- 17. Система за охрана и видеонаблюдение (комплект: соларен панел, контролер, батерия, рутер, NVR при необходимост, харддиск, ако се ползва NVR, до 4 броя камери);
- 18. Електронна контролна везна (кантар) за кошер;
- 19. Интегрирана система за мониторинг и контрол на пчелните кошери.

Група III. (Изм. – ДВ, бр. 74 от 2023 г., в сила от 29.08.2023 г.) От 150 и повече броя пчелни семейства – в размер до 3850 лв.

- 1. Центрофуга;
- 2. Нож за разпечатване тип "лястовича опашка" без вана или прав;
- 3. Матуратор;
- 4. Восъкотопилка за подготовка на восък за изработване на восъчни основи;
- 5. Вана за разпечатване;
- 6. Помпа за мед;
- 7. Шнекова преса за восъчни разпечатки;
- 8. Разпечатваща машина (работна глава без вана);
- 9. Сушилня за прашец;
- 10. Сепаратор за прашец;
- 11. Декристализатор;
- 12. Вертикални сита;
- 13. Дозираща машина за пакетиране на пчелен мед;
- 14. Косачка:
  - а) вид "Моторна коса";
  - б) вид "Моторна косачка с ротационни ножове";
  - в) вид "Моторна косачка с ножове – тип палцови";
- 15. GPS локатори;
- 16. Фургон (контейнер);
- 17. Термична камера за лечение на пчели от паразити;
- 18. Система за охрана и видеонаблюдение (комплект: соларен панел, контролер, батерия, рутер, NVR при необходимост, харддиск, ако се ползва NVR, до 4 броя камери);
- 19. Електронна контролна везна (кантар) за кошер;
- 20. Интегрирана система за мониторинг и контрол на пчелните кошери.

Приложение 5

към чл. 30, ал. 1, т. 1 и 2

Показатели на физикохимични анализи на пчелен мед и пчелни продукти и анализи за наличие на остатъци от пестициди в хранителни запаси, восък и трупчета на пчели

- 1. Хидроксиметилфурфурол (ХМФ) на пчелен мед (метод на Уайт/Винклер)

2. Редуциращи захари (инвертна захар) и захароза на пчелен мед
  - а) захари с течна хроматография
  - б) захари (по Шорл) – за глюкоза, фруктоза и захароза
3. Диастазна активност на пчелен мед (метод на Готе/Шаде)
4. Водно съдържание на пчелен мед
5. Електропроводимост на пчелен мед
6. Свободна киселинност на пчелен мед
7. Поленов анализ на пчелен мед
8. Инвертазна активност на пчелен мед
9. Пролин в пчелен мед
10. Неразтворими във вода вещества
11. Естерно число на пчелен восък
12. Киселинно число на пчелен восък
13. Осапунително число на пчелен восък
14. Наличие на парафин и церезин в пчелен восък (проба на Вейвурм)
15. Коефициент на пречупване на светлината на пчелен восък
16. рН на пчелно млечице
17. Обща киселинност на пчелно млечице
18. Остатъци от пестициди в трупчета на пчели
19. Остатъци от пестициди в пчелен восък
20. Остатъци от пестициди в пчелен мед
21. Остатъци от пестициди в пчелен прашец.

Приложение 6

към чл. 30, ал. 1, т. 2

(Изм. – ДВ, **бр. 98 от 2023 г.** ,

в сила от 24.11.2023 г.)

Изисквания за изследване на хранителни запаси на пчелни семейства, восък и трупчета на пчели

I. Изследване на проби от хранителните запаси на пчелните семейства и восък за остатъчни количества вещества от пестициди над пределните норми:

1. Ветеринарен лекар взема проба, която трябва да съдържа не по-малко от 50 г от прашец и/или 200 г пчелен мед, поставени в подходяща, инертна опаковка, която предоставя сигурна защита от замърсяване, повреда или изтичане и е запечатана и етикетирани.
2. Информацията върху етикета съдържа най-малко следните данни: наименование и количество на пробата; дата, час и място на вземане на пробата; име и подпис на собственика на пчелина или неговия представител, присъствал при вземането на пробата; име, подпис и щемпел на лицето, взело пробата.
3. Пробата се транспортира незабавно за изследване.
4. Пробите се придружават от протокол за вземане на проби по образец, одобрен от изпълнителния директор на БАБХ, в който се вписват номерата на пчелните семейства, от които са взети пчели за оформяне на сборната проба.
5. Лабораторно-диагностичните изследвания за наличие на пестициди в хранителните запаси на пчелните семейства и восък се извършват в акредитирани за целта лаборатории.
6. (Отм. – ДВ, **бр. 98 от 2023 г.**, в сила от 24.11.2023 г.).

II. Изследване на проби от трупчета на пчели за остатъчни количества вещества от пестициди над пределните норми:

1. Ветеринарен лекар взема проба, която трябва да съдържа не по-малко от 50 г от материалите за изследване (пчели), поставени в подходяща, инертна опаковка, която предоставя сигурна защита от замърсяване, повреда или изтичане и е запечатана и етикетирани.
2. Информацията върху етикета съдържа най-малко следните данни: наименование и количество на пробата; дата, час и място на вземане на пробата; име и подпис на собственика на пчелина или неговия представител, присъствал при вземането на пробата; име, подпис и щемпел на лицето, взело пробата.
3. Пробата се транспортира незабавно за изследване в хладилна чанта със съответните охладители. При невъзможност за незабавно изследване на пробите се вземат мерки за недопускане на настъпване на промени в тях и се замразяват при -18 °С.
4. Пробите се придружават от протокол за вземане на проби по образец, одобрен от изпълнителния директор на БАБХ, в който се вписват номерата на пчелните семейства, от които са взети пчели за оформяне на сборната проба.
5. Лабораторно-диагностичните изследвания за наличие на пестициди в пчели се извършват в акредитирани за целта лаборатории.
6. (Отм. – ДВ, **бр. 98 от 2023 г.**, в сила от 24.11.2023 г.).

Приложение 7

Критерии за оценка на проектите по дейността по чл. 4, т. 8

А. Критерии за оценка на информираността относно състоянието на проблема, целта и методологията на изследването:

1. Отразено ли е актуалното състояние на проблема в оценявания проект?
2. Аргументирано и коректно ли са формулирани поставените цели и задачи?
3. Подходящи ли са методите на изследване и експерименталният материал за постигане на поставените цели и задачи?

Всяка подточка се оценява с 0, 1 или 2 точки.

Б. Очаквани резултати:

1. Научнотеоретичен аспект.
2. Приложнопрактически аспект.
3. Възможност за приложение в практиката.

Всяка подточка се оценява с 0, 1 или 2 точки.

В. Материално-техническо осигуряване, в т.ч. наличие на:

1. Подходящо лабораторно оборудване.
2. Експериментални пчелини.
3. Квалифициран персонал.

Всяка подточка се оценява с 0, 1 или 2 точки.

Г. Персонална оценка на участниците в научния колектив:

1. Научни степени и звания.
2. Предходни изследвания на колектива по проблема. Научни публикации – монографии, книги, трудове с импакт фактор и други по изследвания проблем.
3. Разработени от колектива стандартизационни и нормативни актове.

Всяка подточка се оценява с 0, 1 или 2 точки.

Д. Финансова обосновка:

1. Целесъобразност на финансовия план като цяло.
2. Обосноваване на разходите по пера.

Подточките се оценяват с 1, 2 или 3 точки.

Е. Обща оценка на представения проект:

1. Може да бъде приет.
2. Не може да бъде приет.

Максимален брой точки – 30.

Приложение 8

Критерии за оценка на заявленията по дейностите по чл. 4, т. 3, т. 4, буква "а", т. 5 и 7

Критерии за оценка	Методология	Брой точки
1. Кандидатът не е кандидатствал до момента по интервенциите по чл. 55 от Стратегическия план	Информацията се набира от ИСАК от предходни подпомагания по интервенциите по чл. 55 от Стратегическия план	20 т.
2. Кандидатът има завършено средно или висше образование с положен изпит по пчеларство или завършен курс за придобиване на квалификация по професия или по част от професия "Техник-животновъд", специалност "Пчеларство и бубарство", професия "Животновъд", специалност "Пчеларство" или професия "Работник в животновъдството", специалност "Пчеларство" съгласно изискванията на	Документ, приложен към заявлението, доказващ наличие на квалификация в областта на пчеларството, към датата на подаване на заявление за подпомагане	10 т.

Закон за професионалното образование и обучение		
3. Поне един от пчелините в стопанството на кандидата, в който се отглеждат пчелни семейства към датата на кандидатстване, е регистриран на територията на административна област в Северозападен статистически район (NUTS 2)	Информацията се набира от ИСАК	10 т.
4. Поне един от пчелините в стопанството на кандидата, в който се отглеждат пчелни семейства към датата на кандидатстване, е регистриран в землище, което попада в планински район, съгласно приложение № 1 към чл. 3, ал. 3 от Наредбата за определяне на критериите за необлагодетелстваните райони и териториалния им обхват	Информацията се набира от ИСАК	10 т.
5. Кандидатът е призната група, организация на производители на мед и пчелни продукти или тяхна асоциация, или пчеларско сдружение, регистрирано по Закона за юридическите лица с нестопанска цел*	Информацията се набира от ИСАК	10 т.
6. Кандидатът е регистриран земеделски стопанин за повече от 1 година без прекъсване на регистрацията считано към датата на кандидатстване	Информацията се набира от регистъра по чл. 7, ал. 1 от Закона за подпомагане на земеделските производители	15 т.
7. Кандидатът има минимум три години опит като пчелар считано към датата на кандидатстване	Информацията за регистрация на пчелин, собственост на кандидата, се набира от ИСАК – справка в Интегрираната информационна система на БАБХ, доказващи три години опит като пчелар	20 т.

* За дейности по т. 4, буква "а" и т. 5.

Забележка. Класирането се извършва за заявление за подпомагане, определено като допустимо по дейностите по чл. 4, т. 3, т. 4, буква "а", т. 5 и 7. Критериите се оценяват към датата на подаване на заявлението за подпомагане. Точки се дават за изпълнен критерий.